

Es steht schlecht um unsere Sache
Die Finsterniss nimmt zu
Die Kräfte nehmen ab.
Jetzt nachdem wir sovieler Jahre
gearbeitet haben, sind wir in
schwieriger Lage als am Anfang
Der Feind steht stärker da
als jemals, seine Kräfte
scheinen gewachsen.
Er hat ein unbesiegbares
Ansehen angenommen.

Wir haben aber Fehler gemacht,
es ist nicht zu leugnen.
Unsere Zahl schwindet hin.
Unsere Parolen sind in
Unordnung.

Ein Teil unserer Wörter
Hat der Feind verdreht bis
zur Unkenntlichkeit.
Was ist jetzt falsch von
dem, was wir gesagt haben,
Einiges oder Alles?

Auf wem rechnen wir noch?
Sind wir Übrichgebliebene,
herausgeschleudert aus dem
lebendigen Fluss?
Werden wir zurück
bleiben, keinem mehr
verstehen und von keinem
verstanden?
Müssen wir Glück
haben ?

So fragst du. Erwarte
keine andere Antwort als die
deine

B. Brecht.

ROND BRIEF. 0

Du fragst mich,
was soll ich tun?
Und ich sage:
Lebe wild und gefaehrlich.
Artur

Hallo!

Dat wat je nu in handen hebt is de "rondbrief". Deze rondbrief zal enige malen gaan verschijnen en is een aanloop naar een discussie- weekend, eind september te houden (o.v.b.)

De vorm van het gepleegde verzet bij de ontruiming van het W.N.C. heeft ook in eigen kring een hoop kritiek losgemaakt. De vraag naar een evaluatie van de axie (en van alle aspecten die ermee samenhangen) en het opzoek zijn naar perspectieven voor wat o.a. betreft de kraakstrijd. Dit komt in veel persoonlijke gesprekken en in geschreven stukken tot uitdrukking. Het discussie weekend en deze rondbrief zijn een poging om hier meer gestructureerd uitdrukking aan te geven.

De ideeën over dit weekend zijn ontstaan vanuit mensen van de steungroepen samen met een groep arrestantes. Deze groep is ook met het idee gekomen om het weekend te verdelen in een dag met een meer evaluerend karakter en een tweede dag waar de vraag "hoe nu verder" centraal staat.

De functie van deze rondbrief zou moeten zijn dat zij de communicatievorm gaat worden waarin een ieder zijn/haar ei in de voorbereidingen en daarmee in de uiteindelijke discussie kwijt kan.

Er is voor gekozen om de gebeurtenissen rondom het W.N.C. als rode draad te nemen om hiervan vrij konkreet de goede kanten als ook de gemaakte fouten te kunnen bespreken. Een aantal groepen gaan hiervoor onderwerpen voorbereiden die tezamen de aspecten van de W.N.C. axie vormen. Overigens zal niet alleen over deze axie worden gesproken, ook andere axie's uit het verleden zullen kunnen worden besproken.

Hiernaast gaan er groepen bezig met het bekijken van de mogelijkheden voor (langere termijn) ontwikkeling, wat betreft strijd en aspecten die hieraan verwant zijn.

De thema's waarvoor gekozen is en die voorbereid worden zijn de volgende:

- * de gebeurtenissen op 26 mei
- * functioneren van de steungroepen.
- * bajes en bajesstrijd.
- * verklaarder*s en hoe hier mee om te gaan, o.v.b.
- * proces o.v.b.

De punten o.v.b. wil zeggen dat nog niet duidelijk is of deze ook voorbereid zullen gaan worden. Deze punten zullen de eerste dag besproken gaan worden in groepjes.

De tweede dag willen we bespreken "hoe nu verder te gaan". Thema's zijn:

- * (kraak) strijd en perspectief.
- * ontruiming in de toekomst
- * art 140 en repressie o.v.b.

De rol van de rondbrief in dit al zou dus als een soort platform moeten zijn. Ideeën, gedachtes en kritieken kunnen hierin worden gespuid waardoor mensen de verschillende discussie thema's meer richting kunnen geven en aan kunnen geven wat zij belangrijk vinden. Natuurlijk kunnen mensen ook kritiek leveren op de nu voorgestane vorm.

Het mag duidelijk zijn dat zonder de inzet en 't meedenken van mensen in het land, het erg moeilijk wordt om een goed weekend te houden.

Wij hopen dat het stuk van de steungroep Groningen in eerste instantie genoeg houvast biedt zodat de knelpunten rondom een aantal thema's duidelijker worden. Nogmaals, reactie's en bijdragen zijn gewenst wil de discussie ook werkelijk wat worden.

Er zijn veel mensen die er bewust voor gekozen hebben om niet aan de axie meete doen. Hun redenen kunnen echter van evengroot belang zijn om de discussie vollediger te voeren.

De bedoeling van deze rondbrief is niet dat zij in verschillende openbare gelegenheden komt te liggen. We willen de discussie semi openbaar voeren. Het is dus de bedoeling dat mensen elkaar persoonlijk uitnodigen.

Hiermee houden we een beetje zicht op wie er komt en zullen diegenen die komen zich ook daadwerkelijk betrokken voelen.

Wij hebben niet de illusie dat deze rondbrief volledig en van bijzonder hoogstaande kwaliteit is. Zon, stress e.a. perikelen zijn hier debet aan.

Waarom wij deze dag de barricades opwerpen en stadsvernietigingsprojecten aanvallen!

Wat is er eigenlijk mis als iemand die honger heeft brood neemt van iemand die zich een hartvervetting zit te vreten. En als een dakloze een huis gaat gebruiken van iemand die tien huizen heeft en ze laat verkrotten of slopen. Hoe kun je spreken over rechtvaardigheid als er mensen van honger sterven in een wereld waar nog nooit voedsel te kort is geweest.

wij leven in nederland in een zgn. rechtsstaat, wat in de praktijk inhoud dat:

- vluchtelingen en asielzoekers in gevangenissen (op)gevangen worden;
- de politie ongestraft mensen schoffeert, mishandelt en vermoord;
- de minister-president en andere hoge piefen, vrijwel ongehinderd frauderen en belasting ontduiken;
- mensen 24 uur vastzitten als ze hakenkruisen overkalken om die zo onleesbaar te maken;
- speculanten (zoals de p.g.g.m.) ongestraft panden slopen en krakers laten mishandelen door knokploegen;
- bedrijven ongestoord het milieu kunnen vernietigen.

rechtsorde in dit land heeft niets te maken met rechtvaardigheid, maar heeft alleen tot doel om de huidige bezit- en machts-verhoudingen te beschermen. De rechterlijke macht en politie zijn dan ook niets anders dan een onderdrukkings apparaat in dienst van de heersende klasse.

DEZE RECHTSORDE IS DE ONZE NIET.

Wij trekken ons dan ook niets aan van een "gerechtelijk vonnis" en zullen dan ook onze panden niet verlaten.

Wij proberen ons leven in eigen hand te nemen en zelf te bepalen hoe wij leven en hoe we met andere mensen omgaan, zonder autoriteit en onderdrukking. Samen leven en werken op basis van gelijkwaardigheid. Je moet de dingen niet doen omdat iedereen ze doet of omdat ze je worden opgelegd. Je hebt elk moment zelf de verantwoordelijkheid om keuzes te maken en dan ook te staan voor de gevolgen van die keuzes en deze niet uit de weg te gaan. Konkreet houdt dit in dat wij ons verzetten tegen:

- onderdrukking: zwarte mensen door witten, vrouwen door mannen, knechten door bazen, dieren door mensen, etc;
- vernietiging van de wereld: vervuiling, uitputting, militarisme, etc;
- verspilling van grondstoffen, energie, leven, milieu; en andere misstanden die daar mee samenhangen.

Dit verzet heeft directe consequenties voor de inrichting van ons dagelijks leven. Wij geven dit o.a. inhoud door de manier waarop wij wonen: als groep in met 2^e, 3^e, 4^e - hands materialen opgebouwde ruimtes en ingericht met veel creativiteit en vrijheid. En door de gemeenschappelijke ruimtes die wij hebben gecreëerd waarin allerlei voorzieningen zijn gevestigd die onafhankelijk en niet-commercieel zijn, zodat ook mensen met weinig geld ergens terecht kunnen. Voor deze ideeën, waarvan wij denken dat ze wél rechtvaardig zijn, zijn wij bereid te vechten. Daarvoor gaan wij vandaag de straat op.

Wij hebben barricades voor het W.H.C. opgeworpen en deze zullen verdedigd worden tot ons de garantie is gegeven dat we hier kunnen blijven werken en wonen. Daarnaast worden er ook stadsvernietigingsprojecten aangevallen.

Wij zijn voorbereid op een verdere hetze van de pers die zal volgen op ons verzet. De kranten zullen weer vol staan van halve waarheden, leugens en onvolledige en eenzijdige verslagen. Wees kritisch en geloof nooit zonder meer wat ze schrijven.

Een van de pijlers van deze economische orde is het zgn. eigendomsrecht. De wereld die feitelijk toebehoort aan al haar bewoonsters/ers, is verdeeld onder een paar 'mensen', die er mee doen wat hen goed dunkt en meestal is dat niet zoveel goeds. Deze verdeling van de aarde is er in belangrijke mate verantwoordelijk voor dat 3/4 van de mensheid honger lijdt terwijl er meer dan genoeg voedsel is, dat mensen dakloos zijn terwijl er veel gebouwen leeg staan en is ook een van de belangrijkste oorzaken van de uitputting en vernietiging van het leefmilieu.

Ook in Groningen worden we hiermee geconfronteerd. Enkele "bezitters" bepalen wat er met het milieu (bijv. agronol, suikerunie) en de inrichting van de stad (bijv. gasunie, p.t.t., p.g.g.m.) gebeurt. Het W.N.C. is een voorbeeld van hoe dit werkt. De p.g.g.m. wordt door chantage en andere pressie eigenaar van de gebouwen en gaat er vervolgens naar hartelust in slopen (kraakvrij maken heet dat). Ze zijn niet in de gebouwen geïnteresseerd maar in de plek en de daar te bouwen kantoren o.i.d., kortom het geld dat ze eraan kunnen verdienen. Toen de kraak van het W.N.C. daar in 1985 een stokje voor stak was de p.g.g.m. niet te beroerd om een knokploeg op de nieuwe bewoonsters/ers af te (laten) sturen. Een organisatie die zo met mensen en gebouwen denkt om te moeten gaan verliest daarmee alle rechten. Voor ons gaat het recht om te leven en wonen boven het "eigendomsrecht". De p.g.g.m. kan op geen enkele wijze meer aanspraak maken op het Holters Noordhoff Complex. Het is dan ook een verkeerde politieke keuze om de p.g.g.m. voor haar gedrag te belonen met een gegarandeerde winstmarge van 5%. Mochten er dingen met het W.N.C. moeten gebeuren dan bepalen de huidige bewoonsters/ers dat. De p.g.g.m. kan geen enkele aanspraak maken op het complex.

Groen geërgerd, rood gestemd, weer bedrogen

Hoe leefbaar is een stad waar sociale woningbouw plaats moet maken voor luxe-appartementen en kantoorkolossen? Waar sociaal-culturele voorzieningen wegbezuinigd of onbetaalbaar gemaakt worden? Waar het uiterlijk van de bibliotheek (groot nieuw gebouw) belangrijker gevonden wordt dan inhoudelijke verbeteringen en goede arbeidsvoorwaarden voor de werknemers/ers? Waar een speculant, de p.g.g.m., ook nog eens flink gaat verdienen aan de nieuwbouw van deze sociale instelling?

"We praten niet meer over betaalbare huren, maar over exotische musea en buitenlandse architecten", aldus de PvdA-er Duivensteijn (ex ruimtelijke ordening wethouder uit Den Haag) op een congres over stadsvernieuwing in Groningen. Mensen met weinig geld worden verbannen naar de buitenwijken. Ons beeld van een leefbare stad is een totaal andere. Wij vinden dat er in een stad ruimte moet zijn voor iedereen, om te wonen en zichzelf te ontplooien. De belangen van de bevolking moeten voorop staan en niet het investerings klimaat. Wij proberen ons leven in eigen hand te nemen door in het W.N.C. onze eigen woon- en werk-ruimtes te creëren en onze eigen betaalbare voorzieningen op te bouwen. Juist deze elementaire rechten en voorwaarden voor zelfontplooiing wordt mensen ontnomen. In ruil daarvoor kunnen we een paar zgn. gunsten terugkrijgen, zoals werkgelegenheid en materiële welvaart.

Door in de eerste plaats uit te gaan van geldvermeerdering i.p.v. directe menselijke belangen ontstaat een kloof tussen een bezittende klasse en de rest van de bevolking. Daarbij mag de werkende klasse (zolang het economisch goed gaat) ook iets mee profiteren van de rijkdom, zodat het lijkt alsof zij ook belang hebben bij deze economische a-sociale orde. Daarnaast is er een "onderklasse" van werklozen, buitenlanders, enz. die steeds armer wordt, en als zondebok gebruikt wordt voor de problemen die de rijkhebbers veroorzaken. Zo wordt er een kunstmatige tegenstellingen gecreëerd, zodat de werkelijke belangen tegenstellingen uit het zicht blijven.

Ook ten aanzien van stadsvernieuwing functioneert dit zo: kraaksters/ers worden afgeschilderd als a-sociaal en vernielzuchtig, en de gemeente samen met de projectontwikkelaars zorgen zogenaamd voor de leefbaarheid van de stad. Terwijl de gemeente en haar kapitalistische partners in feite niets anders doen dan stad letterlijk en figuurlijk kapot maken met hun slooppraktijken en afzichtelijk en onbetaalbare nieuwbouw. Wonen in de binnenstad is straks al nog maar weggelegd voor mensen met een vette beurs. Maar de mening van de bevolking wordt niet geluisterd, dat blijkt ook weer eens uit de manier waar de PvdA, ondanks de verkiezingsnederlaag, het museum-eiland nog snel even de oude raad heeft gedrukt.

Als het W.N.C. ontruimd zou worden zouden daarmee een groot aantal voorzieningen e.d. verdwijnen, zoals:

volxkeuken salmonella	rommelwinkel
dagkafee 't gebrek	sportzaal
vrouwenkafee de derde dame	akrobaten oefenruimte
info verspreidingspunt 689	muziek oefenruimte
cassette/platenwinkel de teller	concertzaal
(bak)-fietsenwerkplaats	nachtkroeg de perfect
ateliers	woonruimtes
kraakspreekuur	

Bij het samenstellen van deze rondbrief is het moeilijk om de kritieken themagewijs in te delen. De kritieken zijn breder en overlappen de thema's. Wij willen ze niet uitelkaar halen omdat dan de context zoek raakt. Beter lijkt het ons om in de laatste rondbrief (half september) te proberen de kritieken en tegenstellingen/verschillen op een rijtje te zetten en ze dan pas uitelkaar te halen. We hopen dan dat het ons lukt om eind augustus dan ook de tweede rondbrief te laten verschijnen, waar mensen hun reactie's of verdere kritieken in kwijt kunnen.

Over de inhoud van deze rondbrief.

De text van de steungroep Groningen is een uitgewerkte versie van het ver-

haal wat op de manifestatie (1 dag voor de uitspraak) gehouden is. Het geeft de problemen/fouten aan waar mensen buiten op gestoten zijn. Het stuk van de NNen wat hierop volgt bevat behalve het ingaan op verklaard(sters) ook een schets van waar het WNC politiek stond. Dit als vervolg op de aan het begin van deze rondbrief opgenomen verklaringen van het WNC (waarom wij vandaag de barrikades opwerpen en de verklaring m.b.t. eigendomsrecht en de politieke situatie in groningen. De in deze stukken geschetste non-conformistische lijn staat natuurlijk sowieso ter discussie (je ziet dit wel/niet zitten) Maar het is vooral ook van belang om de alternatieven in de hierop volgende stukken o.a. verbreding, creativiteit, onvoorspelbaarheid, beter te plaatsen. Los van elkaar volgen dan ook de stukken; De kraakbeweging..... voorkomen of genezen, Noodzaak tot heroverweging, en over persgroepen, afspraken, verklaringen, een isoloment en het behoud van panden. Ook een stukje uit de axie verklaring van "het commando la Hermanita revolucionaria de Marconi" bevat een stevige portie kritiek. Wij plaatsen juist dit deel, de volledige verklaring vindt je terug in Zwarte nr 154. Het stuk "mogelijke bijdrage voor dizkuzzie" wordt wel geplaatst onder het thema verklaren. Verdere achtergrond hierbij is een stuk, geschreven door een aantal ex-arresta's over hoe zij hiermee om willen gaan. Een inleiding op het thema bajas strijd is er helaas nog niet toch plaatsen wij hierbij hier 2 hongerstakings verklaringen bij wijze van inleiding, n.l die van de vrouwen uit winschoten en de verklaring van NN 100 uit Zwolle. Duidelijk worden de beweegredenen voor deze vorm van axie, in het steungroep verhaal komt ook weer terug. Omtrend het thema proces, plaatsen wij 2 verklaringen. De eerste is de verklaring uitgegeven door de steungroep aan het begin van het proces, de tweede is een axie verklaring uitgegeven op de dag van de uitspraak toen de nieuwbouw van de perfectenhof werd bezet (kantoren en luxe appartementen).

Het mag (ten overvloede) duidelijk zijn dat wanneer wij de discussie willen voeren deze vorm gegeven zal moeten worden door iedereen die zich betrokken voelt. het is dan ook jammer dat dat de themas proces, en verklaringen onder voorbehoud zijn. De invulling van de tweede dag v.h. weekend zou het evaluerend karakter moeten overstijgen, het is dan ook van belang met de aanzetten die worden gegeven in de stukken verder te gaan/ concreter inhoud te geven. Vragen hierbij zijn dan ook, hoe geven wij de voorgestelde verbreding vorm, op welke manier kunnen wij onze politiek een offensievere laten zijn of wat houdt de vorming van een tegenmacht in.

Vragen waar we antwoorden op moeten zien te vinden, Het gedicht van B.Brecht geeft de problemen treffend weer, alleen zullen wij steeds weer onze antwoorden samen moeten bekijken/bediscussieren om te komen tot een ..... strijdbare groet.

*** reaxie's kunnen gestuurd worden naar: V.I.C.
Postbus 7007
9701 JA Groningen.

Hieronder volgt de - iewat bewerkte - bijdrage die door iemand van de steungroep WNC - Groningen uitgesproken werd op de bijeenkomst aan de vooravond van de uitspraak, maandag 16 juli in Groningen.

Om te beginnen: We willen hiermee een aanzet geven tot verdere discussie aan de hand van een aantal punten waar we de afgelopen weken tegen aan zijn gelopen.

Dit is een bijdrage die het resultaat is van discussies tussen een aantal mensen van de steungroep. Het was nog niet mogelijk om daar met de hele steungroep over te praten. Daardoor geeft het een onvolledig beeld. Sowieso valt er nog veel te bediskusseren over hoe dingen nu gelopen zijn en wat een ieder daarvan vindt. Daarnaast is het een bijdrage van de steungroep Groningen en hoeft daarmee niets te zeggen over hoe de situatie bij de andere steungroepen was, ook al zullen er wel overeenkomsten zijn.

---

1. De steungroep had moeite met het uitzetten van een concrete politieke lijn

Redenen hiervoor waren:

- * Er was teveel prakties werk dat verricht moest worden. (Te) veel gevangenen. Volgende keer graag wat minder ! De eerste 2 weken waren al helemaal gekkenwerk om er achter te komen waar een ieder nu zat. Een aantal advocaten die het presteerden om na 2 weken pas te vertellen dat hij/zij mensen had en waar die dan zaten. Veel werk voor de steungroep: advocaten regelen, pakjes, bezoek, berichten doorgeven aan kennissen, planten water gevan, voer geven aan honden en katten.
- * Als steungroep holden we teveel achter de gebeurtenissen aan. Veelal een reageren op justitie, op de pers. Verklaringen die in de pers niet opgenomen werden omdat ze niet ingingen op de gebeurtenissen zelf en de politieke motivatie specifiek daarvan (m.n. de vernielingen). Op 7 juni pas de eerste duidelijke stap naar buiten door een landelijke perskonferentie met advocaten en iemand van de Coornhert Liga in Utrecht.
- * Net als bij de arrestanten, waren er binnen de steungroep verschillende politieke invalshoeken, analises en verschillende persoonlijke motivaties om actief te zijn (vastzittende vriend(in), tegen de stadsvernieling, vrouwenstrijd, 't belang van eigen ruimtes, anti-repressie,....). Dat maakte het komen tot gezamenlijke stellingnames hoe te handelen (naar de pers, konsekwenties i.v.m. artikel 140) nogal eens moeizaam.
- * We wilden ontzettend veel, maar konden dat feitelijk niet dragen. Er moest een berg gebeuren, maar we hebben te weinig prioriteiten gesteld wat daadwerkelijk nodig is.

Aan de ene kant was het te gek om zo met verschillende mensen samen te (moeten) werken en dat voor het o vergrote deel een ieder een enorme inzet had waardoor er en waanzinnig veel werk verricht is en waardoor het niet altijd stressend was omdat het enthousiasme van de één oversloeg op de anderen.

Aan de andere kant hadden we als steungroep de tijd moeten nemen (nadat de hoogst noodzakelijke dingen geregeld waren voor de gevangenen), om bij elkaar te zitten en duidelijk te krijgen wat we willen, welke prioriteiten we stellen, hoe we omgaan met 140, wat ons samen bindt naast de verschillen.

2. Het solidariteitswerk werd bemoeilijkt door politiek niet (of moeilijk) te verantwoorden akties

Konkreet spitste zich dat toe op de vernielingen bij kafee Forum en advokatenkantoor Vos, Seidel & Plas en later de (solidariteits)hongerstakingen. In het algemeen is het een punt hoe om te gaan met kritiek.

- * De vernielingen op 26 mei bij Forum en Vos, Seidel & Plas maakten de steungroep vleugellam. Intern was er verdeeldheid. het grootste deel van de mensen vonden het politiek volstrekt niet te verantwoorden akties. Er waren echter ook pogingen om het politiek te motiveren.

Naar buiten toe betekende dat een afhouden, niet ingaan op de akties van zaterdagmorgen 26 mei. Daarmee kon de rest van de aktie ook niet politiek gemaakt worden, zoals het opwerpen van de barrikades en het waarom van Buro Bedrijfsleven. Nu bleef het steken in algemeenheden over het WNC en dat de vernielingen in geen verhouding stonden tot de stadsvernielende cityvorming. Op 7 juni in Utrecht werd weer geprobeerd om het kader van de aktie zo offensief mogelijk naar buiten te brengen. Punt bleef ook op dat moment dat het niet ingaan op de aktie een zwakgebod was.

Zoals we er binnen de groep over hebben gesproken die deze bijdrage heeft voorbereid, was het beter geweest direct duidelijk te stellen - los van wat de arrestanten daar wellicht over te melden hadden - advocatenkantoor Vos Seidel en Plas en café Forum politiek niet te verantwoorden was, om het direct daarop volgend te kunnen hebben waar het nu feitelijk wel over moest gaan n.l. de verdediging van het WNC en tegen de stadsvernieling in Groningen. Dat was zowel voor onszelf, als naar de pers, en voor het solidariteitswerk veel krachtiger geweest.

- * In het verlengde hiervan kwam de politieke diskussie stil te liggen. Vanuit de steungroep is vrij snel naar de eigen media gevraagd om de diskussie over de gebeurtenissen uit te stellen tot de arrestanten weer vrij zouden zijn, uit angst voor direkte konsekwenties voor de arrestanten. Tegelijkertijd stelden we dat we zo snel mogelijk daarna die diskussie wel aan wilden gaan, omdat we daar zelf ook verder in wilden.

Gevolg was dat er een tamelijk mat overzicht van de gebeurtenissen volgde, dat er verklaringen, berichten en brieven van arrestanten opgenomen werden in de bladen maar dat de politieke diskussie over het waarom van de akties, strategie van de (kraak)beweging, verbreding, enz. stil kwam te liggen. Voor ons zelf- en zoals we later ook van meerdere vrijgelaten arrestanten hoorden - was dat smorend. Dit omdat er in allerlei kleine groepjes wel over gepraat werd, maar het op geen enkele manier samenkwam.

- * Op het moment dat de hongerstaking uitbrak bij de vrouwen in Winschoten is dat door de steungroep direkt opgepikt, persverklaring geschreven en verzonden met als gevolg dat de volgende dag het grootste deel van de burgerlijke media zich baseerden op het persbericht van de steungroep. Een diskussie of dit middel nu wel zo slim was was er wel aarzelend, maar een ieder begreep de situatie wel waaruit de h.s. voortkwam. Dat kwam anders te liggen toen er in de verschillende andere bajessen ook (solidariteits)hongerstakingen uitbraken van onbeperkte duur (althans, zo aangekondigd). Binnen de steungroep in Groningen en in overleg met de andere steungroepen, vonden we hierbij het middel van onbeperkte h.s. veel te snel en politiek niet juist. Een h.s. zet je pas in als er geen andere middelen overblijven. Bovendien vraagt het nogal wat van hen die het aangaan. Op gevaar af een berg kritiek te krijgen: gesteld werd dat de h.s. tot doel had, opheffing van de isolatie en samenvoeging voor een gezamenlijke procesvoorbereiding.

Maar hoe kollektief was de groep arrestanten dan ? Is daar niet veel te snel overheen gestapt ? Daarnaast werden de steungroepen plotsklaps met deze situatie opgescheept. Dat gaf een bizarre situatie. Er zijn geen ondersteuningsakties geweest, de h.s. is niet aangemoedigd, er is een weinig aktief persbeleid geweest (los nog even van dat de pers er sowieso nauwelijks op reageerde.) We denken dat het beter was geweest dat er meer akties als in Hoogeveen zouden zijn gevoerd (waarbij er een zitstaking plaats vond na het luchten en een gesprek met de direktie werd afgedwongen).

3. Welke plaats neemt de steungroep in ?

* Uit voorgaande spreekt dat de steungroep vooral een verlengstuk was van de arrestanten en vooral prakties gericht was. Wat ontbrak was het ontwikkelen van een eigen identiteit, discussie met de gevangenen, hoe om te gaan met kritiek. Eén voorbeeld hoe dat uitwerkte is al gegeven, nl. de reactie op de vernielingen. Nu is de houding geweest: eerst iedereen vrij, dan diskuseren (horen) en dan een standpunt. Bescherming van de arrestanten moet natuurlijk altijd centraal staan, maar het is zeer diskutabel of deze houding politiek in het belang van de arrestanten is geweest, terwijl het in ieder geval de eigen politieke ontwikkeling voor een tijd blokkeerde.

Een ander voorbeeld is de opstelling naar de pers. Vanuit het WNC is de laatste jaren niet meer met het Nieuwsblad van het Noorden en Radio Noord gepraat, o.a. door de rol die beide hadden in de stemmingmakerij tegen het WNC. De Steungroep heeft dat uiteindelijk wel gedaan, ook al deelden we de kritiek van de WNC'sters. Daar zijn vele discussies binnen de groep en met verschillende arrestanten over geweest. Doorslaggevend voor ons was dat, ook al weten we wat voor een rol deze media hebben; het de belangrijkste informatiedragers zijn waarop mensen zich in het Noorden (helaas) baseren; dat de hetze en het in stelling brengen van grof politiek en juridies geschut groot was: en dat het daarom belangrijk was om juist in deze media een ander geluid te laten horen en in te gaan op de achtergronden. We denken dat - gezien de omstandigheden - we daar redelijk in geslaagd zijn.

* Tijdsdruk heeft, jullie zullen het niet geloven een grote rol gespeeld. En wrang genoeg, op het tijdstip dat binnen de steungroep de discussie over waar de steungroep politiek stond en hoe hier verder mee door te gaan, gevoerd zou worden, werd de eerste grote groep arrestanten vrijgelaten. Te gek natuurlijk, maar het gevolg was wel dat de eerst daarop volgende dagen veel mensen van de groep niet meer te bereiken waren en dat de discussie als gehele steungroep niet doorging. Die discussie is überhaupt niet meer doorgegaan, dat geeft wel aan op welke basis een deel van de mensen politiek betrokken was.

4. Samenwerking - structuur steungroep - en wat lukte er wel ?!

Twee punten die we hierbij willen aanstippen. De onderlinge communicatie en die met de andere steden. En de aanspreekbaarheid/verantwoordelijkheden. Beide punten bleken geregeld moeilijkheden op te leveren. We denken dat dat voortkwam uit de structuur van Groningse overleg en door het ontstaan van een informeel regelcircuit.

De structuur van het overleg hier in Groningen was slopend en slechts voor een paar mensen vol te houden. De 24 uren dienst achter de telefoon viel nogal rauw op ons dak (bleek ontzettend belangrijk te zijn, zowel voor arrestanten, als voor ouders, pers, andere steungroepen, advocaten) en elke dag was er een overleg. Genotuleerd werd er nauwelijks en het betekende voor veel mensen dat als je een paar dagen weg was geweest, het een enorme kluif bleek om er weer in te komen en dat er in de tussentijd discussies en besluiten hadden plaats gevonden waar je pas veel later achter kwam. Dat leverde de nodige irritaties bij zowel de mensen die bijna volkontinu aanwezig waren als bij de mensen die er weer in wilden komen. Het was beter geweest als er iedere dag praktische vergaderingen waren gehouden en aparte, aangekondigde, vergaderingen eens/twee keer in de week over meer politieke onderwerpen. Misschien ook besluitenlijstjes aan de hand waarvan dan meer informatie gevraagd kon worden en op dingen terug gekomen kon worden.

Voor een deel ontstond er een informeel regelcircuit, waardoor het onoverzichtelijk werd en niet duidelijk is wie/waarmee/wanneer en hoe mee bezig waren. Waardoor het ook moeilijk was waar je met je ideeën, kritiek moest wezen. De schets is wellicht wat overtrokken en te negatief, maar geeft het probleem wel weer.

Ondanks dat zijn er wel veel goede dingen gebeurd. Dat zou je bijna vergeten! Er was een ontzettende inzet van een ieder. Er is veel gebeurd op het punt van direkte ondersteuning achter de telefoon, brieven, het organiseren van zwaaidemo's, bezoek, kontakten met advocaten, pakjes regelen, interviews met de pers, het maken van de nieuwsbrief.

Een speciale plaats hierin nemen de toffe ouders, ofwel het TOF (Tofte Ouders Front, als naam een uit de hand gelopen geintje) die een belangrijke schakel bleken naar veel ouders. Juist omdat ze zelf ook ouders waren van een arrestant(e). Het TOF was geen losstaand iets, maar maakte deel uit van ons geheel, samen diskusies gevoerd, ervaringen doorgegeven en steun bij elkaar gevonden. Het was duidelijk dat de smeris dit niet leuk vond en probeerde via intimidatie een moeder van het TOF onder druk te zetten. Zij en wij bleken sterker.

In andere steden is het gelukt om ook nog te komen tot solidariteitsakties, zoals de akties op de Wibautstraat ter hoogte van Persunie, bezetting van het Byzantium in aanbouw in Amsterdam, bezetting Telegraaf-kantoor Rotterdam, veel verfbommen akties in verschillende steden, demonstratie in Utrecht met 700 mensen, advertentie in de Persunie-bladen tegen 140 waarvoor allerlei groepen uit de scene maar juist ook daarbuiten (Groen Links o.a.) aangeschreven waren, de brochure 139 x 140, muurkrant, affiches, lidmaatschapskaarten en benefiet-informatieavonden. Dat alles was voor ons een flinke steun in de rug.

5. Wat is er bereikt ?

Als steungroep(en) hebben we vooral duidelijk kunnen maken, samen met de advocaten en door de botte, arrogante houding van justitie, burgemeester Staatsen enzo, in welk kader het proces stond, dat het een politiek proces was. Uit veel reacties van mensen buiten de 'beweging' bleek een stijgende verontwaardiging tegen het lange vastzitten, artikel 140 en de arrogantie van Staatsen. Daarmee bleef het echter teveel in solidariteit tegen repressie hangen.

In verschillende interviews hebben we in kunnen gaan op de achtergronden, het kunnen doortrekken naar de strijd tegen stadsvernieling, gewezen op de steeds groter wordende tegenstellingen in de maatschappij. Maar buiten de interviews om (en hoe die mis(ge)vormd in de burgerlijke media kwamen, is er aan de politieke kant weinig in Groningen gebeurd. Terwijl daar op zich de mogelijkheden wel lagen: tegen stadsvernieling, tegen het gebruik van artikel 140, Dat dat niet gebeurd is heeft voor een deel te maken met het gebrek aan tijd, maar zeker ook met hoe zeker we van onszelf, van elkaar waren of we sterk genoeg waren om dat aan te kunnen gaan.

In hoeverre er iets bereikt is, kon worden, is natuurlijk niet los te zien van de geschiedenis en de akties op 26 mei rond het WNC. Dat het fout zit in deze maatschappij dat weten, ervaren veel mensen. Maar het gevoel van onmacht, dat het toch geen zin heeft om je ertegen te verzetten, of juist ergens voor in te zetten, is groot. Het beeld wat nu is blijven hangen is vooral de repressiekant. Het zegt nog nix over de noodzaak en de mogelijkheden van verzet, over het doorbreken van de ideologie van konsumptie en het beeld dat het voor een ieder goed gaat met de groeiende ekonomie. Het doorbreken van de materiele mentaliteit die boven alles gaat. Waarin menselijke verhoudingen en individuele creativiteit en verantwoordelijkheid ontken worden. De grote vraag is hoe we dat kunnen doorbreken.

Wat dat betreft heeft de 26ste mei, behalve misschien voor de mensen die meegedaan hebben, geen nieuwe aanzet gegeven om verder te komen, waar mensen zich in kunnen herkennen, waar politieke duidelijkheid in besloten ligt. We zullen een balans moeten vinden tussen het strijden met weinigen op dit moment met de rug tegen de muur (ons pand pakken ze niet van ons af, die kerncentrale komt er niet enz) en een bredere basis tegen stadsvernieling, voor een andere maatschappij. Verzet in al z'n vele vormen. Vormen die misschien heel ongebruikelijk zijn voor ons, maar wat telt is de inhoud. We zullen meer de diskussie aan moeten gaan met mensen, groepen die ook een andere stad, een andere maatschappij voor zich zien. En dat vraagt ook van ons een andere instelling.

Het zal wel niet de bedoeling van justitie zijn geweest, maar als voor hun onbedoeld effect van de repressiemachiene, werken allerlei mensen samen die dat daarvoor niet/nauwelijks deden.

Het is de vraag of we in staat zijn om die ervaring vast te kunnen houden, uit te bouwen. Maar op een aantal punten hebben we weer gewonnen voor de toekomst tegen het verlies en de politieke opdoffer van de 26ste mei (wat in beginsel offensief was, sloeg om in het defensief). Laten we daarop doorgaan.

24/06/90

Wat gedachtes bij, en ideeën over de konsekwenties van de ontruiming van het WNC.

Voor het gemak, deel ik het stuk in tweeën. Een deel gaat over de 139 arrestantentes, waarmee ik de vergelijking maak tussen de ontruiming van het WNC en die van de Mariënburcht. Ten eerste is dat omdat er volgens mij nogal wat overeenkomsten te zien zijn, bovendien kan er misschien een soort shit-situatie voorkomen worden wat betreft het reageren op en omgaan met arrestantentes die verklaringen hebben afgelegd.

In deel 2 wil ik het een en ander kwijt over de manier waarop de ontruiming van het WNC verlopen is en de (mogelijke) konsekwenties daarvan. Vat't stuk maar als discussiestuk op. Mijn interpretatie spreekt niet (bij voorbaat) voor die van anderen.

De overeenkomsten die ik zie tussen de ontruiming van het WNC en die van de Mariënburcht:

- Beide keren gaat het om een relatief harde ontruiming.
- Ook de repressie staat staat bij beide ontruiming in ongeveer een zelfde verhouding.
- Een discussie achteraf spitst zich toe op het verband tussen het doel en de middelen.
- Evenals toen zijn er ook nu uitgebreide getuigenverklaringen, en minder uitgebreide, afgelegd.

Ten tijde van de eerste ontruiming werd een 8-tal mensen onvoorbereid op het mogelijke gebruik van art. 140 opgepakt. Na de ontruiming van het WNC zijn 139 mensen opgepakt die allen langere tijd worden vastgehouden, iets waar ook zij ten dele niet op voorbereid waren (ook een zekere samenhang dus). Als de arrestantentes er vanuit zijn gegaan, of als hen is voorgespiegeld dat ze op korte(re) termijn vrij komen dan is dit naïef te noemen. Het afleggen van verklaringen met als doel eerder vrij te komen, of jezelf of anderen

ergens uit redden is natuurlijk net zo goed naïef.

Ongeveer een maand nadat de 8 nijmeegse arrestantentes waren opgepakt werd het een en ander duidelijk over de omstandigheden waaronder ze vast zaten. De vrij grote verhoordruk had voor justitie vrucht afgeworpen. Het weinige dat hierover naar buiten kwam, leidde in de eerste instantie nauwelijks tot reacties of kritiek. Wel stond de halve beweging op haar kop over het toepassen van art. 140. Hoe de arrestantentes met "hun zaak" omgingen werd schijnbaar niet gezien als probleem van de hele sien, maar voornamelijk als probleem van henzelf en hun steungroepje..

Een paar van de mensen die indertijd een verklaring aflegden, gebruikten hun verklaring om zich van de hele actie te distantiëren (anderen verklaarden slechts over zichzelf, nog weer anderen helemaal niets). Na een tijdje verscheen bovendien de de zgn. verradersbrochure "parels voor de zwijnen". Binnen het groepje van acht en hun steungroep werden de interne tegenstellingen zo groot dat de gezamenlijke procesvoorbereiding op niets uitliep.

Je kan stellen dat de staat de beweging indertijd een flinke psychologische klap heeft weten toe te brengen, en dat de sien naar haar zelf toe hier nauwelijks een antwoord op heeft weten (en proberen) te vinden. De brochure van het onderzoeksgroepje brak de discussie open. Of het nu haar verdienste is dat zij heeft geprobeerd een duidelijke verdeeldheid in de vaagheid van de beweging te zaaien en de manier waarop dit gebeurde, dat is nu niet de vraag. Wel is voor mij duidelijk dat haar kritiek op de zwaktes van de sien in grote lijnen juist was.

*****
*****
N.B. Ik wil even apart ingaan op hoe er over het algemeen (door de sien en individuen) op gegeven kritiek wordt

ingegaan. Zeker als het om politieke verschillen van inzicht gaat, wordt er vaak alleen maar gekeken of die kritiek wel of niet op een solidaire manier gesteld is. Vaak wordt kritiek dan ook als bedreigend gezien. Je gaat in het defensief en reageert daarmee agressief, of misschien wel helemaal niet meer (herkenbaar ook). Jezelf een ander inzicht geven wordt zo vaak bij voorbaat onmogelijk.

Het "paniekerige" reageren zal misschien ook een rol hebben gespeeld bij de (niet)reactie van de arrestantentes en steungroepje van de Marienburcht. Dit was m.i. ook het geval bij de toestanden rondom de PVK, de eerste hulp en slagerzicht (en de rest). De ideeën van de PVK zijn toen nauwelijks ter sprake geweest. Als er indertijd meer op de deels inhoudelijke kritiek was in gegaan, dan was daarmee de agressieve reactie op de agressieve aktie van de PVK veel duidelijker te verantwoorden geweest (en had er daarna boven gestaan kunnen worden).

*****
*****

De brochure van het onderzoeksgroepje veroorzaakte de nodige beroering. De cynische en woedende manier waarop de kritiek op het omgaan met verraad was gesteld bracht slechts in een paar steden ook werkelijk diskussie op gang. De gevolgen waren verder dat de nijmeegse arrestantentes en steungroep besloten zich niet meer met de diskussie te bemoeien, en daarmee ook om niets meer over hun interne stand van zaken naar buiten te brengen. (Behalve dit flipten ze er behoorlijk op dat hun dossiers bij de advocaten gejat waren. Ze zagen ook van verdere publiciteit af omdat dit hun proces nadelig kon beïnvloeden. Wat, wat mij betreft, wat al te zeer van repressiedenken uitgaat).

De reden om dit allemaal op te schrijven, is dat ik het gebeuren van drie jaar geleden wil koppelen

aan de situatie van de arrestantentes nu. Van wat mij bekend is, zijn er een stuk of 20 van de 139 die een on- of volledige verklaring hebben afgelegd. Sommigen hebben heel uitgebreid over henzelf, over anderen en de algemene situatie zitten vertellen. Wat dit betreft is een deel van de bewijsvoering van justitie dan ook rond. (Dat zij misschien niet meer in staat is om art. 140 toe te passen, is dan nog mazzel te noemen. Je kan echter niet weten wat ze nog uit hun hoed toveren.)

Toch wil ik de mensen die zo uitgebreid verklaard hebben niet op voorhand op geen enkele manier veroordelen. Ik kan het ze niet kwalijk nemen als ze compleet tegen de muren zijn opgegaan en daardoor onder de verhoordruk van alles hebben verklaard. Wat voor mij ook zou schelen is als ze hun verklaring (formeel) weer zouden willen intrekken. (hoe groter de verhoordruk hoe slechter de kwaliteit van de verklaringen lijkt me.) Mochten diegenen dat niet zien zitten dan kan er wat mij betreft vrijuit over hun omstandigheden en redenen gepubliceerd worden.

Ik zou een politieke samenwerking met hun op de korte termijn niet meer zien zitten. Dat geldt ook voor een evt. kollektieve voorbereiding van het proces. Op het persoonlijk vlak zou ik ze het liefst wel zo veel mogelijk willen blijven steunen.

P.S. Wat de arrestantentes en steungroepmensen van de Marienburcht betreft: 't gaat me er niet om om zonodig wat oud zeer op te halen. Van ervaringen (en gemaakte fouten) in het verleden, valt volgens mij wat te leren. Het "reageren op" repressie kan volgens mij ook veranderen in "zelf het initiatief nemen", maar ik verwacht geen pasklare antwoorden.

Ervaringen met b.v. de startbaanbeweging leren dat ook een schijnbaar sterke beweging zo op haar gat kan gaan. Zolang we echter steeds opnieuw het wiel

moeten uitvinden houdt de discussie wat mij betreft inderdaad niet meer in dan "parels voor de zwijnen".

OVER DE GEVOLGEN VAN DE ONTRUIMING VOOR GRONINGEN

"Wat is er gebeurd?" dat vraagt NNx zich enigszins vertwijfeld af. Met andere woorden, als er al een idee was over hoe de aktie verlopen zou; is ie dan ook gelukt en is er dan ook over de konsekwenties nagedacht ??

De situatie zoals die in de laatste jaren in Groningen gegroeid is m.b.t. het WNC is naar mijn idee een stukje geschiedenis ter verduidelijking wel waard. Ook nu gaat de vergelijking met de Mariënburcht deels op.

Na de ontruiming van de Mariënburcht was de aandacht van de pers voornamelijk gericht op schade aan middenstandertjes, het vernielde bankinterieur en het onvergetelijke goudvisje. De voorgestaande politiek van anti-racisme, anti-kapitalisme, met shell als speerpunt kwam nauwelijks in de pers tot uitdrukking.

Wat mij betreft had de politiek van het WNC kunnen liggen bij de stadsvernielingspolitiek en het behoud van zelfbepaalde ruimtes. Dat hiervan in de pers niet veel is overgebleven, is niet erg verwonderlijk. In de eerste instantie omdat justitie en pers vaak 2 handen op 1 buik zijn, als het gaat om kriminaliseren en depolitiseren. (In dit geval is het bv. tekenend dat de aanval op het bureau bedrijfsleven van de gemeente niet in de aanklacht tegen de arrestantentes terecht is gekomen. In de pers, evenals in de aanklacht, worden slechts 't advokatenkantoor en cafe Forum naar voren gehaald.)

De uiteindelijke vorm van de ontruiming heeft daar ook zeker toe bijgedragen.

De verklaring die ik voor de mijns inziens onnodige vernielingen geef, is dat een aantal mensen zich in hun woede over de ontruiming hebben laten gaan. (Ik kan het mis hebben hoor). Het aanpakken van 't advokatenkantoor en 't cafe valt

maar moeilijk te verantwoorden. Dat de schade door de verzekering wordt gedekt en dat in tegenstelling tot de gigantische chaos die in de pers wordt geschetst, het bewuste cafe bv, 2 dagen na de ontruiming al weer open was, dat doet er niet zoveel toe. Vanuit de woede kan ik me dus het een en ander voorstellen. Ik vind het, zeker naar de stadgers toe, een afzwakking van de voorgestane politiek. Daar komt nog bij dat 't zgn. Mariënburcht-effekt, waarbij politie en justitie alle kansen krijgen om zich te legitimeren en zodoende hard terug te slaan, nu dus het "Wolters-effect" is geworden. Gezien de jarenlange hetze tegen 't WNC heb ik trouwens het idee, dat als de vorm van de aktie anders was geweest, dat dan nu de repressie er minder om zou zijn geweest.

Waar 't me wel om gaat is dat een hoop burgers zich nog eens af zullen vragen of ze nu wel iets van de politiek van het WNC snappen. Daar kan ik de gevolgen nu nog niet van overzien.

Wat ik er nu nog over kan zeggen is dat 't WNC de afgelopen jaren veel vaker kontroversieel, d.w.z. naar eigen idee "goed" of "slecht", in het nieuws is geweest. Voor wat betreft de burgers zullen de kaarten voor een groot deel al geschud hebben gelegen.

Wat J. Staatsen dus bedoelt als 'ie zegt dat het "oorlog" is, is dat de verhoudingen in Groningen zich nog wat verder gepolariseerd hebben, extremer zijn geworden. Een stukje geschiedenis over 't WNC kan daar volgens mij nog wat aan verduidelijken.

Wat redenen om het WNC te kraken:

- Het ging om een miljoenen-spekulatie objekt, een goede reden om de kapitalistische koers van de gemeente aan de kaak te stellen.
- Het zou verschillende activiteiten goed kunnen

herbergen, en de nodige woonruimte bieden.

- Het zou uitstraling kunnen krijgen naar de burgers toe en ook voor de toen nauwelijks bestaande sien (hartje centrum).

Deze drie doelstellingen (naar mijn idee) heeft het, zeker weten, volbracht.

In de 4-1/2 jaar en 1 dag dat het heeft bestaan heeft het WNC zich nooit willen konformereren aan de gevestigde politiek. Mede daardoor was het al gauw een doorn in het oog van de beleidsmakers. Het niet konformereren - het op geen enkele manier samenwerken - was niet als doel op zich gesteld. Dat was vanwege de slechte ervaringen van krakend groningen met deze gemeente en aan de andere kant een principiële keus. Simpel gezegd; men trachtte het kapitalistische "machismo met allure" aan de kaak te stellen en kon daarom aan de andere kant niet ook nog eens goede vrienden wezen.

Het WNC heeft naar mijn idee altijd duidelijk voor deze lijn gekozen. Nu het kraken van panden in Groningen officieus of officieel verboden is, kan je je na de ontruiming afvragen of dit het allemaal wel waard is geweest.

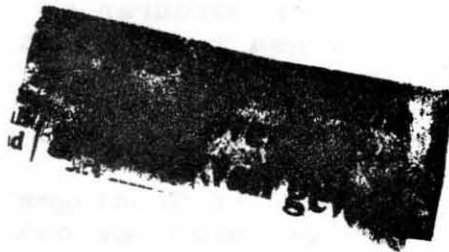
In andere steden bv. wordt een veel "voorzichtigere" koers gevolgt, o.a. vanuit het idee dat de tijden zwaar zijn en dat we die maar zo goed mogelijk door moeten zien te komen. Mijn idee bij het WNC is dat het zich zag als "stap op weg naar zelfbeschikking". Dit houdt dus ook in dat het behoud van kraakpanden niet als allerheiligst huisje wordt gezien. De strijd voor eigen en andermans recht houdt niet op bij de mogelijkheid om te kraken. Daarnaast is het zo dat er aardig de klad in krakend Nederland is gekomen. De gemeentes bepalen steeds sterker "wat toelaatbaar is" en in iedere stad worden daar verschillende taktiekjes voor gebruikt. De sien heeft zich daar dan al of niet aan aan te passen. Als het dan een keus moet zijn tussen een kraakbeweging die

uitgaat als een nachtkaaars, of de mogelijkheid voor het nemen van een strijdbaar afscheid (tot weer ziens), dan vind ik die laatste niet zo'n slechte.

Het verlies van het WNC en de PKW echter is een grote dreun voor de Groningse sien. Het grootste probleem is opnieuw onderdak voor velen te vinden. Daarnaast zijn er vele kulturele en politieke activiteiten-ruimtes verdwenen. Voor het motto "ze kunnen wolters ontruimen, de mensen blijven" zullen nieuwe oplossingen gevonden moeten worden. Het zal een moeilijke tijd worden maar "with a little help from my friends" moet het lukken. Ook op de korte termijn zullen antwoorden volgen!!!

La Luta Continua, groetjes aan alle strijdbare celletjes

NNxxxx

En een reactie van een arrestant

Dit is een reactie naast, en niet zozeer op, het verhaal over de ontruiming van het WNC. Ik vind de vergelijking met de Mariënburcht, en de nasleep toen, maar ten dele zinvol. Het gebruik van art.140 en het feit dat mensen gepraat hebben geeft aan hoe de staat met dit soort gebeurtenissen omgaat, maar het zegt weinig over hoe wij er voorstaan. Het evalueren van de ontruiming en de periode van gevangenhouding en verhoren zal geen antwoord opleveren op de vraag hoe in de toekomst voorkomen kan worden dat sommigen anders reageren op een bepaalde situatie dan de bedoeling was. Het is duidelijk dat het vernielen van dat cafe, of het uitgebreid vertellen over de rol van anderen, nogal schadelijk is voor het vertrouwen in elkaar, en wellicht erger dan de repressie die de staat tegen ons kan gebruiken. Maar als hieruit al iets te leren is, ook met de M' burcht in het

achterhoofd, dan is het dat het niet te voorkomen is, tenzij een interne discipline wordt ingesteld die veel van het open karakter van de beweging zal wegnemen. Dit lijkt mij niet de weg, gezien de (onuitgesproken?) doelstellingen en idealen van de meesten van ons.

Ik vraag me af in hoeverre het zinvol is terug te grijpen op de M'urcht, de onderzoeksgroep enz. Niet uit het oog verloren mag worden dat de beweging veranderd is: voor velen is zelfs wat 3 jaar geleden gebeurt is niet meer dan een mythe uit het verleden, iets van horen zeggen. Het is misschien wel oneerlijk hen op te zadelen met het idee dat wat toen plaats vond, nog steeds bepalend is voor wat nu en straks kan of moet gebeuren. Bovendien kun je je afvragen of het niet juist dat voortborduren op eerdere ontruimingen zwaar heeft bijgedragen aan het feit dat we onze ONGRIJPBAARHEID kwijt zijn. (Dit is dus een aansporing tot creativiteit.)

Op de lokale radio in Groningen was een reactie te horen van een man die niet botweg tegen ons was: DIE MENSEN ZITTEN IN EEN NOODSITUATIE (vervolgens werd hij bijna zelf gelyncht, maar dat terzijde). Een ontruiming is inderdaad een speciaal moment, niet te vergelijken met een demonstratie, of met de dagelijkse activiteiten die op de een of andere manier veel meer in overeenstemming zijn met de ideeën die je hebt en de keuzes die gemaakt zijn. Individuele regels gelden dan minder, en eigenlijk weet je dat van te voren. Ik ging met pijn in mijn hart naar Groningen, maar ook met 'n gevoel van: WAT MOET, DAT MOET DAN MAAR. Daar hoort dus bij dat de gevolgen ook geslikt worden.

Maar ik wil niet alles gladstrijken; als ik echter op zoek ga naar de fouten in het verleden, dan zoek ik eerder in de richting van de basis van alles: de nieuwsgierigheid naar de wereld, de verontwaardiging over wat je aantrekt, het besluit daar iets aan te gaan doen. De rest is m.i. alleen maar vorm, en dat wordt nogal eens vergeten. Maar ik blijf

optimistisch, ik denk dat we de komende jaren tijd genoeg hebben op de basis en elkaar, in de strijd, terug te vinden.

*****
"Het is moeilijk, daar hebben we het ook met elkaar veel over gehad, dat we voor een belangrijk deel hier zitten voor een spontaan, nogal a-politiek deel van de aktie. Het slopen van een cafe of andere prive-eigendommen die niets met de geschiedenis van het WNC te maken hebben, overschaduwden nu de dingen waar we wel voor staan. Daar we evengoed niet zullen praten kunnen we ons ook niet verdedigen. Het maakt het zitten nog nuttelozer dan het al is. Maar met deze mooie vrouwen zullen we die maand erbij ook wel doorstaan"

NOODZAAK TOT HEROVERWEGING

De afgelopen maand werd er door staatsekretaris Heerma van Volkshuisvesting een nieuwe nota gepresenteerd. Eén van de uitgangspunten van de nota is dat: ER GEEN WONINGNOOD MEER IS IN NEDERLAND! De nota, waarin het beleid wordt bepaald voor de woningbouw de komende jaren, werd zonder al te veel kritiek - niet van partijen, niet in de media én niet van de kraakbeweging-ontvangen in de 2e Kamer.

Op het zelfde moment zitten er 139 mensen vast na de ontruiming van Wolters in Groningen. Een record-aantal en begin juli begint het "massa-proces", dat zo schrijven de kranten "het grootste is uit de na-oorlogse geschiedenis.

En tegelijkertijd kan Commissaris van de Koningin Vonhoff verkondigen - geheel in de lijn van Heerma - dat kraken verboden moet worden, want er is toch ook geen woningnood meer!

En de (kraak-)beweging likt z'n wonden en beklagt zich over de hetze en de kriminalisering.....

In Zwarte 146 stond een overzicht van de "beweging in de jaren '80" en dat overzicht eindigde met de ontruiming van de Tesselschadestraat, waar we triomfantelijk verkondigden "er weer te zijn"! Argumenten hiervoor waren er niet. Goed de internationale pers werd gehaald met mooie foto's, er werden geen arrestaties verricht en het was gelukt om weer eens verzet tegen een ontruiming te organiseren. In het enige verslagje dat na de ontruiming werd gemaakt stond nauwelijks enige zelfkritiek. Toch was het de bedoeling geweest, dat de ontruiming in het kader van de strijd tegen cityvorming werd gezet, alleen dat kwam totaal niet uit de verf. In die Zwarte werd het volgende citaat aangehaald: "In de burgerlijke pers van links tot rechts werd ons verhaal over cityvorming enigszins ondergesneeuwd onder de algehele verbazing over 'het hernieuwde eendrachtige optreden van de doodgewaande kraakbeweging". De ontruiming was een "schijnsucces". Als brandende barrikades, helmen en bivakmutsen de symbolen zijn van een geslaagde actie, dan klopt er iets niet!

Ook in de maanden na de Tesselschadestraat werden er geen pogingen meer gedaan, om het verloop van de "uitgelokte ontruiming" in een goed perspectief te krijgen. Wat resteerde was de mijns inziens ontorechte jubelstemming. En ondertussen doemde de volgende grote ontruiming op ....

In mei '68 schreef Ulrike Meinhof: "tegenwoordig loopt het gevaar tot geweld te worden als het handelen door de politie wordt bepaald, als machteloze woede in de plaats komt van rationaliteit, als een paramilitaire aanpak van de politie met paramilitaire middelen wordt beantwoord".

Een half jaar na de Tesselschadestraat wordt in Groningen weer eens duidelijk gemaakt hoe terecht die uitspraak was en is.

Elders in deze Zwarte staat een artikel van 'Arie Luyendijk' over de richting van de kraakbeweging (zie ook NN nr. 60). In het stuk wordt de mogelijkheid geopperd, dat justitie en de politie de "uitgelokte ontruiming" van Wolters - en van de Tesselschadestraat? - zelf uitgelokt hebben, of op z'n minst hebben laten gebeuren, om op die manier de kraakbeweging weer in kaart te kunnen brengen, om zoveel mogelijk arrestaties te kunnen verrichten én om er politiek flinke munt uit te kunnen slaan. De rol van de BVD bij de ontruiming en bij de komende processen zijn een bevestiging van die theorie. Na de ontwikkelingen rond de Mariënburcht (de her-invoering van art.140) en de pogingen om RARA te arresteren (de zeepbel-affaire) was het duidelijk dat justitie niet meer zomaar zou gaan zitten toekijken. Door weer te kiezen voor een paramilitaire aanpak bij de "uitgelokte ontruiming" van Wolters trapt iedereen met open ogen in de val, die was opgezet. En de media doen de rest. Op zich terecht constateert de Steungroep arrestanten WNC in de verklaring van 7 juni: "Waar het hier om draait is, dat er een klimaat gekreërd is om een grote groep mensen - hard - aan te pakken. Het mitroepen van de noodtoestand, te roepen dat het een 'blindeloze' oorlog is, leugens te verkondigen als zou de eigenaar van Kafe Forum uit zijn bed zijn gelicht en als zouden er explosieven met zelfontstekingen zijn in het pand en termen als rondtrekkende raddraaiers, krakersterreurbende, passen hierin." (Zwarte 155)

Maar hoe vaak hebben we dat soort verhalen de afgelopen tien jaar nu al niet gehoord?

Vol verbazing blijft de geschiedenis zich herhalen, blijven we doorgaan met het toepassen van (soms militante) middelen en strategieën, zonder dat we in staat zijn om te leren van de fouten en problemen uit het verleden. Vanaf begin tachtig wordt er konstant naar de pers gewezen als een van de boosdoeners, waardoor wij onbegrepen blijven. En het is ook heel cynisch om in De Groene Amsterdammer van 30 mei te moeten lezen:

"Het richtingloze geweld van de krakers wordt zo unaniem afgekeurd, dat Staatsen ontslagen lijkt van de plicht om na te denken over de argumenten die de bewoners van het Wolters-noordhoffkompleks wel degelijk hebben (!!) B&W kunnen gewoon doorgaan Groningen om te bouwen tot een Yuppiesparadijs. De alom bekritiseerde heftigheid van het krakersverzet maakt elke meer kritische analyse van het PvdA-gedrag blijkbaar onnodig."

Maar ondanks het feit, dat ook De Groene Amsterdammer nu niet bepaald uitblinkt in het bekritisieren van - in dit geval - het cityvormingsbeleid van de grote steden, is de inhoud van de kritiek ook deels wel terecht.

Voor ons was de inzet van de Mariënburcht redelijk helder en we meenden dat ook de "buitenwereld" het wel zou begrijpen: Shell-apartheid/ woningnood- leegstandswet/ en verzet tegen de ontruiming en de afbraak van een 'zelfbepaald leven. Er was maar één goudvis voor nodig om alle argumenten in één klap onder de tafel te krijgen:

"Ja het is elke keer weer vreemd te merken hoe goed je dingen ook voorbereidt, dat het shocking-effect van zo'n reël ongrijpbaar is. Waar je daarna met je argumenten en feitelijke verhalen over de ontruiming geen poot meer aan de grond krijgt. Zo werkt het en we hebben die dooie vis maar te slikken."

Ook bij de Mariënburcht is er weinig ruimte geweest voor een kritische beschouwing. In eerste instantie overheerste de jubelstemming - over een geslaagde ontruiming; wat een masochisme hebben we eigenlijk in de kraakbeweging!-, daarna kwam de grote schrik en de woede over de arrestaties en het opduiken van art. 140. Waarna alle aandacht zich vervolgens richtte op de nieuwe representiemogelijkheden, die de staat zichzelf verschaftte.

Op zich was bij de Tesselschadestraat gekozen voor een strategie, waarbij de nadruk zou moeten liggen bij het bekritisieren van het cityvormingsbeleid van Amsterdam. Toen puntje bij paaltje kwam waren er maar drie mensen te vinden in A'dam die wel wilden gaan folderen in de stad tijdens de ontruiming. Dat spreekt toch voor zich! En het was daarom veel te mager dat er niet achteraf is geëvalueerd waarom in de media het verhaal over cityvorming enigszins onderge-

sneeuwd bleef. Waar lagen de knelpunten bij onszelf in de informatievoorziening? En hoe doen we dat een volgende keer beter?

Het zoeken naar een nieuwe strategie bleef steken in goede voornemens. Jammer, omdat de strijd rond Wolters òók ging om cityvorming. Er had dus geleerd kunnen worden van wat er bij de Tesselschade bijv. op het publicitaire vlak allemaal fout was gegaan. Maar opnieuw werd er voor gekozen om de nadruk te leggen bij de "verdediging" van Wolters en dus voor een "uitgelokte ontruiming" ...

Bij Wolters is de goudvis van de Mariënburcht inmiddels uitgegroeid tot een heel "grand-kafe". Op het moment dat je de volgende morgen massaal met de bek vol tanden staat bij het antwoord op de vraag, waarom nu uitgerekend Forum verbouwd werd - en niet bijv. de rechtbank enige tientallen meters verderop, waar nu ook uitgerekend iedereen terecht moet staan - dan klopt er dus helemaal niets meer van; werkt zo'n actie dus averechts; blijft er dus niets over van een rationele actie, waarbij wij en niet de politie het verloop bepalen.

Tegengeweld wordt tot geweld, waarbij niet meer valt uit te leggen, waarom het gebruikt wordt!

Het kraken is beheersbaar geworden voor de staat, doordat zij hun strategie aanpassen in de loop van de jaren '80: aangepaste apv's, de leegstandswet, de Huidenstraatruuk en als dat niet hielp werden steeds grotere hoeveelheden politie (en evt. tanks, hoogwerkers, etc.) ingezet. Het kraken is beheersbaar geworden doordat het politieke succes van eind '70/begin '80 is omgeslagen in kriminalisering en isolement en grote delen van de "scene" niet willen zoeken naar andere wegen, om weer de politieke kracht te worden, die nodig is om o.a. het beleid van de staat - van bijv. Heerma - weer te kunnen bestrijden.....

DE PROBLEMEN

De (Kraak-)beweging heeft in de praktijk altijd twee uitgangspunten gehad. Enerzijds de strijd voor eigen ruimtes en de politieke strijd voor een zelfbepaald leven; anderzijds de politieke strijd tegen leegstand, woningnood en cityvorming in al z'n facetten. Beide uitgangspunten hebben hun eigen problemen. Verzet tegen ontruimingen - al of niet met geweld - blijft een belangrijk middel. Maar tegelijkertijd is de vraag ontstaan, of had moeten ontstaan, hoe daarbij wordt omgegaan met de toenemende staatsrepressie. Het fenomeen "uitgelokte ontruimingen" is daarbij eigenlijk één van de meest bizarre antwoorden die ooit bedacht is. De voordelen zijn dat zelf het moment wordt bepaald wanneer er ontruimd (!) wordt, dat het daardoor makkelijker is om te mobiliseren en dat het initiatief dus in eigen hand blijft. Ook dit lezen we terug in de verklaring van de Steungroep WNC: "In het algemeen willen we stellen

dat het een overwinning is van hen die nu vastzitten, dat er geen gewonden gevallen zijn en dat ze in staat zijn geweest vanaf het begin tot het eind, het initiatief in eigen handen te houden".

Maar de realiteit is natuurlijk dat er slechts een illusie wordt hooggehouden. De illusie dat de kraakbeweging nog wel wat voorstelt dat we in staat zijn de staat te konfronteren met veel geweld - terwijl de nederlaag militair gezien voor iedereen van te voren vast staat. Maar de kracht van de illusie is, dat het middel van de "uitgelokte ontruiming" morgen weer door anderen gebruikt kan worden, want we bouwen onze nederlagen om in overwinningen.

Zoals gezegd, naar alle waarschijnlijkheid hebben politie, justitie en BVD de ontruiming gewoon laten gebeuren en het gegeven van de 9139 arrestanten, die nu aankijken tegen eisen van 9 maanden, is toch niet iets waar we trots op kunnen zijn. De hetze die daarna in de media is losgebarsten moet toch ook wel duidelijk maken dat we het initiatief alweer kwijt waren voor we het ons realiseerden. Het wordt dus hoogtijd dat er een discussie ontstaat binnen de "restanten van de kraakbeweging" hoe de ontruimingsgolf wordt gekeerd en op wat voor manier er voor gezorgd kan worden dat het mogelijk blijft om te kunnen blijven kiezen voor een zelfbepaald leven. De belangen van de staat om zich te ontdoen van kraakpanden zijn duidelijk. Het cityvormingsbeleid - de glimmend opgepoetste yuppiecentra voor het zakenleven - leidt er ook toe dat er niet meer voor wordt teruggedeinsd om al of niet tegen hoge kosten panden te ontruimen. Het schade-argument, dat vroeger nog wel eens wilde helpen, werkt daardoor in het algemeen niet meer. En de ontruimingsgolf gaat dus gewoon door. En het gebruik van geweld is in de

praktijk een strategie geworden, waarmee de staat zich via een "law en order"-beleid ook nog andere argumenten verschafte om te ontruimen.

Als de kraakbeweging doorgaat met het blijven zijn van een "ontruimingsbeweging" is de kans groot dat de komende jaren de meeste panden wel ontruimd zullen worden en stort een complete structuur in. De huidige kraakbeweging heeft dat probleem al begin jaren '80 gekend. Eén van de oplossingen daar is geweest om dan eventueel/zo mogelijk panden zelf aan te kopen. De Mehringhof is daar voor mij altijd een van de goede voorbeelden van. Maar ook de Hafenstrasse dankt zijn voortbestaan aan het hebben van een huurkontraakt. Maar daarnaast is de Hafenstrasse ook een voorbeeld van hoe ontruimingen door het organiseren van een brede steun - naast het militante verzet - kunnen worden tegengegaan. Ook dat is iets waar we in Nederland geen raad meer mee weten!

Binnen de hollandse kraakfilosofie is huren of kopen bijna een doodzonde. Groningen toont aan hoe snel je verlost kan worden van de zgn. 'militante bolwerken'. Het behouden van panden zou de komende tijd een belangrijker strategie moeten worden dan het lange tijd geweest is. En een van de noodzakelijkheden daarbij is het stomweg weer opbouwen van politieke steun van andere groepen, ook al zijn we het soms totaal niet met ze eens. Het alternatief is dat we langzamerhand geen panden meer overhouden;

De tweede kant van het probleem, de politieke strijd, sluit daarbij naadloos op aan. In de inleiding haalde ik het voorbeeld aan van Heerma, die doorgemoedereerd kan blijven verkondigen dat er geen woningnood meer is. En het uitblijven van reacties, de feiten dat het niet zo is zijn veelzeggend. Waar blijven de keiharde cijfers uit de steden, waaruit blijkt dat het niet zo is? Ook de

kraakbeweging heeft hier geen weerwoord meer op. En het is daarom dat een varken als Vonhoff kan beweren dat het kraken wel verboden kan worden.

De kern van het politieke probleem heeft drie kanten:

- we weten zelf nauwelijks meer wat de feiten zijn;
- we zijn niet in staat om analyses, die er wel zijn (bijv. op het terrein van cityvorming) naar buiten te krijgen, omdat onze eigen media daar niet op ingesteld zijn;
- en door het isolement waar we in beland zijn, zijn we ook bijna niet meer in staat om contacten te leggen naar andere groepen toe, om zo een bredere oppositie te krijgen.

In Zwarte 154, in het artikel waarin wordt uitgelegd waarom de Zwarte ermee gaat stoppen, is al het een en ander gezegd over de oorzaken van deze problemen. En waarom de Zwarte om die reden wil gaan kiezen voor een andere politieke aanpak. Hoe belangrijk dat is, is de afgelopen weken weer gebleken uit de perikelen rond Wolters. Maar ook het verloop van bijv. de Shell-blokkade in Den Haag is daar een bewijs van.

Het zijn op zich twee totaal verschillende terreinen, met name wat betreft de politieke aanpak, maar bij beide vinden we toch dezelfde problemen terug. Bij de Shell-blokkade in Den Haag is maandenlang hard gewerkt om de organisatie zo breed mogelijk te krijgen - dit dus in tegenstelling tot de aanpak bij en rond Wolters -, maar de uiteindelijk-

ke blokkade leverde weer het beeld, dat we al vaker gezien hebben: de bekende "scene" was er weer, maar daarbuiten was er bijna niemand. En het grote probleem was: hoe krijg je de blokkade vante voren in de media? In tegenstelling tot het jaar daarvoor, met de "spektakel-blokkade" werd er door de media deze keer vrijwel geen aandacht besteedt aan de voorbereiding van de blokkade. Het politieke klimaat rond apartheidskaties is razendsnel veranderd en prompt merken radikalere groepen, hoe moeilijk het is om dan je standpunt nog ergens kwijt te kunnen en er ook nog eens op te mobiliseren. Een ander voorbeeld daarvan zien we ook bij de 1-mei-akties rond de bedrivingen van de CD- en CP-raadsleden. Ondanks dat er in een aantal steden veel vergaderd is, met ook redelijk veel verschillende groepen, lukte het toch niet om een enigszins massaal protest te organiseren. De woede en "bezorgdheid" is wel alom aanwezig, maar om die dan vervolgens ook om te kunnen zetten in een gezamenlijke strategie is veel moeilijker. Het is niet zo eenvoudig om een doorbraak te forceren, om het begrip "verbreding" ook prakties inhoud te geven. Het ontbreken van discussie-structuren en ervaring met andere groepen, het ontbreken van bladen, waarin die discussies gevoerd kunnen worden breken ons hier op. Er zijn geen mogelijkheden om de discussies, die na de 1-mei-akties wel hier en daar gevoerd zijn, daarna verder door te zetten, terwijl ze juist dan zo belangrijk worden. En

net als bijv. vorig jaar na de EFDagen in Den Haag, vinden we evaluaties van de aktiedagen alleen terug in een paar eigen bladen, terwijl er bijv. over de blokkade wel een discussie gevoerd zou moeten worden met o.a. het KZA over hun rol in de voorbereiding en over het verloop en het nut van de actie/blokkade. Over de ontruiming van Wolters kan ook alleen maar in eigen kring gediscussieerd worden. Bijna alle initiatieven, die worden genomen om de breedte weer terug te vinden lopen daarom weer vaak dood in de geslotenheid van de "beweging".

DE HEROVERWEGING VOOR EEN NIEUW PERSPEKTIEF

Het ontwikkelen van een nieuw perspectief voor het verzet zal niet lukken door vast te blijven houden aan aktievormen, waarvan al jaren blijkt dat ze niet werken. Een nieuw perspectief zal ook niet ontstaan door een vertwijfeld vasthouden of zoeken naar utopiën. We moeten eraan werken dat we in de toekomst meer zullen zijn dan een "minderheid" die wanhopig strijdt tegen een systeem, tegen de staat, tegen het kapitalisme. Het nog zo gemotiveerde verzet van kleine groepjes en initiatieven heeft niet zoveel opgeleverd. Een radikaal linkse beweging zal hier over moeten nadenken.

hdb.

Ook de kraakbeweging zal zich moeten gaan realiseren (op Europees nivo) dat haar rol als politieke machtsfactor is uitgespeeld. De strategie van het spontanisme en anarchistisch individualisme heeft afgedaan, een herziening van organisatie zal dan ook, wil deze protestvorm zich ooit nog willen ontwikkelen, op korte termijn door gevoerd moeten worden. De strategie zal minder gefixeerd moeten worden op lokale omstandigheden. Door perfektionering van de repressie (art. 140, de identifikatieplicht in '92) de reorganisatie van Europa en recentelijk de kapitalisatie van "communistische" landen is een langere termijn strategie op z'n plaats.

Alleen door ontwikkeling van sektarische groep naar een situatie van revolutionaire tegenmacht kan genoeg perspectief bieden om uit te groeien tot politieke machtsfactor. De kraakbeweging zal dan ook oude hooggeprezen waarden moeten afstoten, het individualisme en spontanisme als eersten. een zware klus temeer omdat tot op heden door de kraakbeweging niet ingezien wordt dat hun houding (gemis)vormd is door kapitalistische anarchisten als Stirner en het liberale karakter van het Kapitalisme. Ook de kraakbeweging is star en burgerlijk in haar denken, pas als dit overboord gezet is, zal er gewerkt kunnen worden aan de broodnodige kollektivisatie van politiek en strate-

gie, welke vooraf gaat aan de vorming van de revolutionaire tegenmacht.

revolutionaire cellen
commando la hermanita revolucionaria de Marconi

148
1974

OVER PERSGROEPEN, AFSPRAKEN, VERKLARINGEN, EEN ISOLEMENT EN HET BEHOUD VAN PANDEN

In de discussiestukken naar aanleiding van de ontruiming van het WNC in Groningen zijn al veel zinnige dingen geschreven. Nu na de uitspraak is het ook mogelijk om wat opgespaarde kritiek op de aktie te spuien. Verder wil ik reageren op de tot nu geschreven stukken en verder proberen te komen in de discussie over het behoud van geraakte panden en het opbouwen van politieke kracht.

26 mei 1990

Zaterdagochtend 26 mei werden in de vroege ochtend barrikades opgericht rond Wolters, de politie werd uren tegengehouden en aangevallen met stenen en verf. Het coördinatiebureau van de gemeente voor de stadsvernieuwing werd aangepakt plus een advocatenkantoor en een kafe. Ik was gewoon thuis die ochtend en toen ik om 12. uur het ANP-nieuws hoorde wilde ik het liefst door de grond zakken. De aktie kwam over als blind geweld, er was geen argumentatie en het uitslopen van vooral kafe Forum kon niet uitgelegd worden. Ik kreeg uit het ANP bericht de indruk dat er geen persgroep funktioneerde, wat later ook bleek te kloppen. Al met al werd de aktie een kleine ramp. De mensen die ik sprak vonden de aktie net zo'n misser en vooral mensen die niet echt betrokken (meer) zijn hadden er geen goed woord voor over. Krakers of kraken in het algemeen moesten het ontgelden. In deze sfeer groeide met de uitspraken van Staatsen en co het klimaat voor de fanatieke aanpak van justitie na de ontruiming de volgende dag. Mensen werden lang vastgehouden, er werd gepoogd om de hele kraakbeweging (officieel) gekriminaliseerd te krijgen. Kraken werd onmogelijk in Groningen, de beweging als geheel weer fijn in haar isolement geduwd. Genoeg reden voor een flinke discussie zou je zeggen.

We zijn nu twee maanden na de aktie en er is niet echt veel kritiek of discussie op papier gezet. Dat is een slechte zaak. Door alle opwinding over de arrestanten, het massaproces, de uitspraak en daarna de verwerking van de ontstane ontberingen (zowel door arresto's als steungroep(st)ers) lijkt de aktie zelf onder te sneeuwen. De aktie lijkt zelfs als een overwinning, een sukses, gezien te worden zeker nu artikel 140 door de rechter is afgewezen. De kritiek wordt niet besproken. Ik vind de aktie geen sukses. Er is veel misgegaan, krakersters hebben (zeker in het begin) een zeer slechte publiciteit gekregen en voor mij is het de vraag of er in de toekomst nog vaker op zo'n manier een ontruiming moet worden uitgelokt.

kritiek

Ik merkte het al eerder op, er was geen persgroep. Nu wordt terecht gezegd dat vanuit het WNC niet met de pers werd gesproken en dat het dus 'logisch' was dat er geen persgroep was. De aktie is echter landelijk te noemen wat deze keuze dus de keuze van alle aktievoerdersters maakt. Ik vond het niet hebben van een persgroep bij zo'n aktie een blunder van de eerste orde. Dat rampzalige ANP-bericht, en überhaupt de publiciteit in de eerste dagen na de ontruiming was niet alleen te danken aan de 'hetzerige' pers maar net zo goed (of meer) aan de opzet van de aktie. Praktijk in Nederland is dat je journalisten achter hun reet aan moet zitten omdat ze er anders zelf wat van bakken (en dat is vanwege de

geringe betrokkenheid meestal niet zo geweldig) of niet verder komen dan het citeren van de burgemeester en de politiewoordvoerder. Als je je aktie fatsoenlijk in de pers wilt krijgen zul je daar zelf achteraan moeten zitten en journalisten suf moeten bellen tot ze er wel wat van maken. Het is toch ongelofelijk dat om 12 uur 's middags een aktie die 's ochtends zeer vroeg begon nog niet 'normaal' op het ANP komt. Dat ANP nieuws had om 7 uur 's ochtends al een stuk genuanceerder kunnen zijn/moeten zijn. Nu werd hiermee de toon gezet voor de verdere berichtgeving. Zeker bij een rel als deze waar de politie fiks op hun bek krijgt en waar bovendien flink wat gesloopt wordt wat niet de bedoeling is, is het onvermijdelijk dat er kritiek komt, en (een deel van) de pers er schande van spreekt. Dat was bij de Marienburcht zo (bank incl. goudvis), de Tesselschadestraat (uitgefikte auto's) en dus ook hier. De manier waarop dit vorm krijgt is echter verschillend. Vergelijk je de Tesselschadestraat berichtgeving in de Volkskrant met die over Wolters dan zie je toch behoorlijke verschillen. Bij de eerste gaat het artikel over krakers en hun motieven. De eerste zin: "We zijn er weer", stond op een spandoek dat door de ongeveer 150 krakers werd megedragen, die maandagmorgen door de politie uit twee panden werden gehaald.' Bij Wolters gaat het over de rel en diens 'verschrikkingen' en slechts zeer summier over de motieven. Hier is de eerste zin 'Midden in het oorlogsdecor van glasscherven, zwartgeblakerde gevels, opengebroken straten en dichtgetimmerde huizen viert burgemeester Staatsen van Groningen zondagmiddag een ontspannen overwinningsfeestje.' Nogal verschillend die twee zinnen en volgens mij voor een belangrijk gedeelte te wijten aan de afwezigheid van een functionerende persgroep. Wat het extra kwalijk maakt is dat de toestand in Groningen al lang was geskaleerd en het WNC niet bar gunstig in de publiciteit stond. Juist daarom was het zo belangrijk geweest om de aktie uit te leggen in een poging dat een beetje recht te trekken. Het was nu voor de autoriteiten simpel om de krakersters in een hoekje te duwen.

Volgend kritiekpunt is (hoe voorspelbaar) het slopen van kafe Forum en het advokatenkantoor. Ik heb begrepen dat dit tegen de afspraken in is gebeurd en niet gedragen werd door de hele groep. Waarom is dit nog nooit duidelijk naar buiten gebracht? Het blijkt via via, en uit verklaringen van mensen bij het proces en bij verhoren. Waarom wordt dat niet in de eigen bladen verklaard of in een bericht aan de pers? Waarom blijft het slopen van Forum in de ogen van de meeste mensen een integraal onderdeel van de aktie? Is het niet belangrijk wat mensen over kraken denken of wat de mensen binnen de scene voor beeld van de aktie hebben? Nogmaals blijkt ook hier weer het nut van een persgroep die om 7 uur 's ochtends al (bijvoorbeeld) had kunnen verklaren dat Forum een foutje was,

in een poging om nog iets te redden. Zelfs nu, twee maanden later staat er nog niets op papier. Het lijkt alsof er geen fouten gemaakt zijn of dat ze het bespreken niet waard zijn. Ik vind het ongelofelijk dat na zo'n aktie, die zulke gevolgen heeft, weinig van de betrokkenen in staat zijn om kritisch op de aktie terug te kijken en daar open over te discussiëren.

Waar wel energie voor is is voor het praten over de mensen die verklaard hebben. Mensen die alleen over zichzelf verklaard hebben worden van vergaderingen uitgesloten, mensen worden uitgekotst, er wordt hier en daar behoorlijk ongenueanceerd mee omgegaan. Niet door iedereen maar een gezamenlijke genuanceerde aanpak komt niet van de grond.

Er ontstaat een sfeer waarin sommigen 'goed' zijn (die hebben gezwegen) en anderen 'fout' (die iets of veel verklaard hebben). De 'fouten' zijn minder waard, zwak en onbetrouwbaar. In plaats van te kijken naar de reden waarom mensen verklaard hebben, naar wat er in de opzet van de aktie is gedaan om mensen er op voor te bereiden enz. wordt bij de mensen die verklaard hebben de schuld gelegd van het lange voorarrest en van het verzamelde bewijs. Terwijl er notabene mensen die niet mee wilden doen omdat ze bang waren om door te slaan en na aandringen toch mee gingen bij zaten. Is het dan hun schuld als ze inderdaad verklaren, of is er iets mis in de opzet van de aktie? Is het raar dat mensen verklaren die van niks of weinig weten of er niet op voorbereid zijn, of er een paar dagen vantevoren nog bijgehaald zijn? Het is simpel om achteraf een scheiding te maken tussen 'goeden' en 'fouten'. Het zou beter zijn als het vantevoren gebeurde en je van iedereen wist dat hij/zij geïnformeerd en voorbereid was. Dan is het ook meer terecht om boos/woedend te worden of eens te kijken of zo'n persoon niet voor de politie werkt. Nu komt het voor dat een persoon zich in de rechtszaal distancieerd van de hele aktie. Zo iemand hoort daar toch helemaal niet? Wist hij/zij dan niet wat er ging gebeuren?

Enfin, ik hoop dat 'de beweging' nu eindelijk een goede manier vindt om te voorkomen dat mensen doorslaan, en hoe je met mensen die dat gedaan hebben moet omgaan.

noodzaak tot heroverwegen

Er zijn belangrijker discussies te voeren dan over 'verraders', zoals over de onderwerpen die in eerdere NN's stonden. Ik weet niet of mensen die stukken lezen maar er staan veel behartenswaardige dingen in. Over het omgaan met verklaardersters bijv., of over de non-conformistische WNC-aanpak, over de bekendheid van akties bij politie en BVD en over de strategie en doelen van de kraakbeweging. Vooral het stuk 'Noodzaak tot heroverwegen' bevatte veel goede punten voor een discussie over het perspectief van de kraakbeweging.

Een aantal hiervan waren:

-Het omslaan van tegengeweld in geweld door machteloze woede en een paramilitaire aanpak

-Het onvermogen om te leren uit fouten en kritiek, bijvoorbeeld de gebrekkige evaluatie van de Tesselschadestraat-aktie

-De kriminalisering en het isolement van de beweging

-Het failliet van het fenomeen uitgelokte ontruiming en de noodzaak om het behoud van panden tot een belangrijk doel te maken om de linkse structuren in stand te houden

-De afwezigheid van politieke kracht door een gebrek aan feitenkennis, het onvermogen om analyses naar buiten te krijgen en het isolement.

Ik ben het tamelijk eens met het stuk. Wat mij betreft is het tijdperk van de gewelddadige (uitgelokte) ontruiming voorbij omdat we er meer mee verliezen (in ieder geval een pand) en er in ieder geval niets mee winnen. We zullen eindelijk serieus werk moeten gaan maken van het opheffen van het isolement door het opbouwen van 'goede' kontakten met andere groepen en het weer veroveren van een deel van de publieke opinie. We zullen steun moeten mobiliseren zodat we een kracht vormen die politiek dingen af kan dwingen. We zullen manieren moeten vinden om ontruiming tegen te houden, door legalisering of het tot in het oneindige uitstellen van ontruiming omdat daar geen steun voor is of teveel tegenstand. Het lijkt mij dat in principe afgezien moet worden van geweld omdat veel mensen dit anno 1990 niet (meer) willen of begrijpen. Met 'in principe' bedoel ik dat het toch toegepaste geweld noodzakelijk moet zijn en ten alle tijden uitgelegd moet kunnen worden. Het moet minimaal geen afbreuk doen aan de aanwezige steun voor krakersters en haar politieke doelen.

Verder moet de ontruiming een uitdrukking zijn van de doelen en ideeën van de krakersters. Als in de persverklaring van de WNC-aktie staat dat er concreet verzet geboden wordt tegen onderdrukking (zwart door wit, vrouw door man, knecht door baas, dier door mens), vernietiging van de wereld middels vervuiling en militarisme, en verspilling van grondstoffen, energie enz., dan moet de aktie dat verzet uitdrukken. Een militaire aktie van voornamelijk witte mannen die gepaard gaat met (zinloze) vernietiging van de inventaris van een kafee en een kantoor en vervuiling door een brandende barrikade lijkt eerder in samenspraak met waar men tegen strijdt dan een stap in de goede richting.

We zullen in andere richtingen moeten leren kijken, weer onvoorspelbaar worden, iets positiefs gaan uitstralen, creatieve oplossingen zoeken. Dat betekent dat we met elkaar moeten leren discussiëren en naar elkaar moeten luisteren, dat afgerekend moet worden met een geweldkick (als je wilt ga je maar naar het voetbalen!) en dat we in het vervolg het politieke doel nummer 1 moeten gaan stellen en de heftigheid, vorm etc. daar van af moeten laten hangen. Over de Tesselschadestraat gesproken: ideeën om buiten het barrikadegedoe nog andere dingen te doen (muziek, goochelaars, wat meer ludieke speelse dingen) werden totaal niet opgepikt. Alleen het heftige gedeelte was interessant. Bij de Stadhouderskade (ook in Amsterdam) werden boompjes gepland, veel gefolderd enz., veel dingen gingen hier wel goed, maar een structurele koerswijziging bleek het niet te zijn. Terwijl deze manier mijns inziens een goede is om politieke kracht op te bouwen, steun te krijgen onder mensen in de wijk en wat geloofwaardigheid op te bouwen. Volgens mij moeten mensen in de toekomst meer in zulke richtingen gaan denken voor ontruiming. Bijvoorbeeld eens kijken naar andere concepten als ooit bij Wijers (een massa mensen in het pand), Conradstraat (spektakel ontruiming) of van dat pand bij Nijmegen waar de krakersters hun voeten vastzetten in beton om niet ontruimd te kunnen worden. Het moment om voor behoud van een pand te werken ligt tussen de kraak en de ontruimingsdag en niet op de ontruimingsdag. Op die dag moet de onrechtmatigheid van de ontruiming duidelijk worden gemaakt en het gelijk van de ideeën van de krakersters. Een moment om je duidelijk te manifesteren. Die dag is het mogelijk om steun te verwerven, het omgekeerde dus van wat meestal gebeurt.

Tot zover, gaarne een bloeiende discussie.

r.

DISKUSSIE

DE KRAAKBEWEGING..... VOORKOMEN OF GENEZEN

In de vroege uurtjes van zaterdag de 26ste mei wierpen krakers en sympathisanten van het kraakcomplex Wolters Noordhoff (WNC) barricades op in de directe omgeving van het bolwerk.

Groningen was vanaf dat moment in rep en roer. De burgemeester liet geen media-moment onbenut om te verkondigen dat "het nu oorlog" was tussen de krakers en z'n 950-jarige Babylonnetje.

Uit verschillende steden moest de Mobile Eenheid uitrukken om de mensschappen in het hoge Noorden de helpende hand toe te steken. Binnen de kortste keren krioelde het van de journalisten binnen de, inmiddels ingestelde, 'noodtoestand-zone'.

Groningen haalde dat weekeinde de internationale pers, weliswaar in ongunstige zin. Via de satelliet waren de konfrontaties tussen rebellerende krakers en het gezag over de wereld waarneembaar. Vrijwel unaniem waren de commentaren "schande, dit heeft niets meer met kraken te maken". De roep om harde straffen werd er, uiteraard, onmiddellijk aan toegevoegd. De verliezende partij schitterde in eerste instantie, op het belangrijkste moment, door afwezigheid met een eigen commentaar op de gebeurtenissen.

Ruim 31 uur nadat de eerste steen uit de straat gewrikt werd, verlaten 139 krakers het WNC en worden, gekneveld in plastic handboeien, afgevoerd naar politiebureaus en Huizen van Bewaringen.

Groningen kan weer rustig verder slapen.

Er zijn bij mij over de gebeurtenissen vragen blijven hangen. Het ging allemaal een beetje te voorspelbaar. De belangrijkste vraag waar ik mee zit: Hadden de 'staats(en)ondermijnende activiteiten' van de krakers niet voorkomen kunnen worden?

Ik denk het wel, maar uit strategische overwegingen heeft de overheid bewust de zoi laten eskaleren in de Groningse binnenstad. Ter genezing van de kraakbeweging.

Om deze gedachte enigszins met argumenten te onderbouwen, ga ik terug naar de ontruiming van de Tesselschadestraat in Amsterdam. Het is 20 november 1989.

Eveneens vroeg in de morgen werden er bij de kraakpanden in de Tesselschadestraat barricades opgeworpen en in brand gestoken. De politie trad daar in eerste instantie uiterst stuntelig tegen op. In tegenstelling tot de Groningse krakers onlangs, vermeden de krakers in de Tesselschadestraat de directe konfrontatie met de politie en men trok zich terug in de panden. Later die ochtend krijgt de groep een 'vrijgeleide' naar buiten, niemand wordt gearresteerd.

Kamervragen volgden: Had de politie de plannen niet kunnen vrijzelden en waarom kregen de krakers een vrijgeleide? Cruciale vragen die eigenlijk nooit duidelijke antwoorden hebben gekregen. Naderhand bleek uit informatie, afkomstig van onder meer hoofdcommissaris Nordhold, dat de politie via informanten vrij nauwkeurig op de hoogte bleek te zijn vooraf van de krakersplannen. Toch kon het gebeuren dat er vrijwel ongehinderd barricades opgeworpen werden en niemand daarvoor in de cel belandde.

Voorafgaand aan de ontruiming van de Tesselschadestraat, werd er een aantal malen overleg gevoerd tussen de burgemeester, Nordhold en justitie. In het eerste vooroverleg op 14 november '89 is de mogelijkheid van het toepassen van artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht besproken. Dit werd echter niet haalbaar geacht. Daarnaast werd vastgesteld dat, wanneer de personen zich in het pand niet lieflijk zouden verzetten, zij niet konden worden aanhouden. Een kollektieve aanhouding was derhalve in ieder geval niet mogelijk. Men wist van de plannen van de krakers en dat die zich zouden vermommen, zodat niemand persoonlijk aansprakelijk kon worden gesteld. Over het 'waarom' artikel 140 nu niet werd toegepast, blijft het gissen. Het zou best eens te maken kunnen hebben met het Arrondissementsdistrict waar Amsterdam onderdeel van is. De rechters in deze stad staan vrij kritisch ten opzichte van toepassing van artikel 140. Kritischer dan bijvoorbeeld Groningen... Verder heeft men, door nauwkeurige observatie en informantenwerk vrij nauwkeurig kunnen nagaan wie wat deed, hoe plannen werden uitgevoerd. Justitie heeft, zo bleek naderhand, vrij veel over de kraakbeweging vast kunnen leggen.

Verder heeft men in Amsterdam de krakersplannen met opzet niet willen dwarsbomen. Deze plannen -brandende barricades van bouw materiaal en vervolgens terugtrekking in de panden- waren immers niet echt 'staatsondermijnd'. Maar door het "stuntelige" optreden van de politie deden de krakers datgene wat zij (en justitie) wilden. Gevolg: de krakers, als onderdeel van het theaterstuk, creëerden samen met justitie een ware 'hija-stemming'. Zo van "kan dit nu maar allemaal in Nederland?". De regering schreeuwde om effectieve tegenmaatregelen. De basis was gelegd om een volgende keer nu eens extra krachtig op te treden tegen de kraakbeweging. En die volgende keer zou het WNC worden. Dat wist de overheid al voordat de eerste reuze-kraakpoten werden gelast. De krakers graafden in de Tesselschadestraat een kuil...waar ze zelf 6 maanden later in zouden tuimelen

WE KONDEN ER NIETS AAN DOEN

"Dat het WNC niet zonder problemen zou kunnen worden ontruimd, was al geruime tijd bekend. De afgelopen jaren had het WNC in bepaalde kringen van politieke activisten een symbool-functie gekregen", zo schrijft De Ruit in z'n proces verbaal op 5 juni '90. De Ruit is inspekteur van gemeentepolitie te Groningen en chef van de Hoofdafdeling Algemene en Bestuurlijke Zaken. Hij ontving 3 dagen eerder, uit handen van de Hoofdcommissaris van Politie een brief met betrekking tot de aanloop tot en de ongeregelde voorafgaande aan de ontruiming van het WNC. De brief was afkomstig van het Hoofd van de BVD.

De Ruit schrijft verder: "De afgelopen maanden vonden vergaderingen plaats, tijdens welke kraakactivisten uit verschillende plaatsen in Nederland plannen beraamden voor acties rond de verwachte ontruiming van het Groningse kraakbolwerk. Deze bijeenkomsten vonden

-met een ongeveer tweewekelijkse frequentie- plaats vanaf januari '90 in Amsterdam, Arnhem en Groningen. Op elk van deze bijeenkomsten waren vertegenwoordigers van de WNC-bewoners aanwezig. Vanaf eind februari '90 was duidelijk, dat de kraakactivisten, na een rechterlijke uitspraak tot ontruiming, barricades rond het WNC zouden opwerpen en tevens diverse objecten in de stad zouden binnengaan om vernielingen aan te richten. Hoewel details niet bekend waren, was de intentie tot het plegen van geweld daden al maandenlang aanwezig".

Afijn, de ontruiming naderde en justitie wachtte geduldig, maar uiterst nauwlettend de te nemen stappen van de krakers af.

De media verleende hand en span diens door de stemming rond het WNC in de Groningse binnenstad op te voeren. Met name het Nieuwsblad van het Noorden overtrof zichzelf met talloze anti-krakers artikelen. De zelfmoord van L., vier weken voor de ontruiming, kwam voor justitie als uiterst gelegen. L. zou wel eens vermoord kunnen zijn door de WNC-krakers. Al ver voor de uiteindelijke ontruiming 'schreeuwden' de regionale media om een snelle oplossing voor de vele overlast die de krakers zouden veroorzaken.

Bewoners van het WNC worden wekenlang geïntimideerd in hun leefomgeving hetzij door fascistoïde voetbal'supporters', dan wel door opdringerige stilten.

Niks kon meer stuk, wie zou er nog tegen een krachtig optreden zijn tegen 'dit soort krakerstuig'.

Er worden wachtposten geïnstalleerd rondom het complex. Een vaste kamer geeft een overzicht op de Oude Boteringestraat. Met name de week voor het bewuste weekeinde krioelt het van de smeris in de omgeving van het WNC, veel ME staat paraat.

Vrijdagmiddag 25 mei arriveren sympathisanten bij het WNC. Er staat iets te gebeuren, zou je zeggen. Maar de politie denkt er duidelijk anders over, dan als ze zijn. Want die zelfde dag trekt de ME zich plotseling terug uit de binnenstad. Weekeinde natuurlijk hé! In plaats van optimale, verhoogde paraatheid, blaast men de aftocht. Erg tactisch. De gevolgen zijn bekend.

Krakers konden vrij eenvoudig, in het eerste half uur, dat doen waarop justitie gehoopt had: Een ravage aanrichten. Enige uren later omsingelden de ME-troepen de omgeving van het WNC, noodtoestand werd uit de kookkast gehaald, in no time had men op zaterdag de beschikking over een zestigtal containers, die de straten effectief blokkeerden. Als ratten in de val en de meesten inmiddels vier weken in voorarrest.

Opvallend na afloop ditmaal is het nagenoeg ontbreken van de vraag "of de ravage niet te voorkomen was geweest?" Nee, in grote getale roept men om "harde straffen". Nou, justitie was er klaar voor. Kat in het bakkie, zullen ze gedacht hebben.

Na hun eerdere opgelopen debâcles bij ontruiming van de Nijmeegse Mariënburcht, de Tesselschadestraat, de Lodewijk Tripstraat en de Stadhouderskade kon men, nu eens flink terug slaan. En hoe!

pakken. En wisten ze al aardig wat over de krakers voor hun arrestatie, men wordt nu nog veel wijzer aan de hand van de diverse afgelegde verklaringen, het onderzoek naar de vele verborgen identiteiten etc. Kritiek op het toepassen van artikel 140 blijft tot op heden grotendeels achterwege. Als er maar gestraft gaat worden!

DE KRAAKBEWEGING IN KAART GEBRACHT EN GEKRYMINALISEERD.

Steeds vaker bekruipt me het gevoel dat we achter justitiële feiten aan lopen. Dat niet wij maar zij een kat en muis spelletje aan het uitvoeren zijn.

voor heb, geloof ik er in dat de politie zowel bij de Tesselschadestraat als bij het WNC de barrikades had kunnen voorkomen, als men gewild had.

En de krakers nemen nog steeds te makkelijk aan dat maandenlang voorbereiding de akties -min of meer openbaar voorbereid daar vergaderingen niet altijd aangekondigd werden via persoonlijke uitnodiging- niet uit kunnen lekken. Het vergt voor de toekomst een andere, minder geslaagde, voorbereiding. Een voorbereiding waarbij maar heel weinig mensen weten wat er te gebeuren staat.

Wat heeft de overheid met het WNC onder meer bereikt?

Een vrij goed overzicht in hoeverre de

Zoveel mensen zijn er momenteel nu ook weer niet zo actief en nog veel minder steken hun nek uit. Dus erg moeilijk hebben ze het niet als ze uit willen zoeken wie er op buurt/stedelijk niveau de touwtjes in handen hebben en wie de akties uitvoert. Verder is men natuurlijk geïnteresseerd naar verbindingen tussen de diverse steden, wie verzorgt de kontakten.

Voorts poept men de kraakbeweging te kriminaliseren. Tot nu toe slaagt men daar redelijk in. Maar de kraakbeweging zou de kraakbeweging niet meer zijn, als zelfs achter slot en grendel die kriminalisatie niet met gebalde vuistjes te lijf zou worden gegaan.

OVER VERKLAREN

MOGELIJKE BIJDRAGE VOOR DISKUZZIE

Toen ik nog vast zat, kreeg ik al wat mee over de reacties van mensen op doorgeslagen arrestantes. Vrijdag 6 juli werd ik, totaal onverwachts, vrijgelaten. Verdwaast liep ik rond, veel vertellen en veel verhalen horen, met name over "verraad" Vandaag een vergadering hierover, ondermeer hierover hoop ik. Ik zie daar waanzinnig tegenop. Ik heb zo wat gedachten hierover en hoop dat het volgende een bijdrage kan zijn voor de discussie.

In de 41 dagen dat ik vast heb gezeten, heb ik nooit enige spijt gehad over mijn deelname aan het verzet voor het W.N.C. Er zijn natuurlijk fouten gemaakt (bij.v Forum) maar die wegen niet op tegen de kracht die we op dat moment hadden. Het is voor iedereen waanzinnig klote geweest om vervolgens opgesloten te worden, maar wat mij betreft maakte mijn tevredenheid over het verzet het vastzitten met name minder zwaar. Tegen de smeris heb ik nix verklaard, nu stelden de verhoren weinig voor en had ik de "mazzel" dat ik met nog veel anderen vast zat. Al vrij snel bleek dat er mensen doorgeslagen waren. Dit is waanzinnig stom, omte verklaren. Toen ik binnen zat, kreeg ik steeds meer het idee dat het spook van de zgn. onderzoeksgroep weer aan ons link-radikale gedachtengoed begon te knagen. En ik ben bang, gezien enkele verhalen, dat ik alsnog een kater overhoud aan de ontruiming en de weken daarna. En daar baal ik behoorlijk van.

Over de mensen die verklaard hebben:

Zoals ik al zei, het is hartstikke stom om verklaringen af te leggen, voor jezelf, voor anderen en voor je ideeën is dit een zware misser. Ik vind dat deze mensen hier openheid in moeten brengen, de konfrontatie met anderen aan moeten gaan. Wat ik begrepen heb uit verhalen is dat dat in veel gevallen niet gebeurt. Zo heb ik respect voor NN20, die met haar verhaal in nieuwsbrief 4 naar buiten komt. De openheid is van belang, enerzijds omdat ik, wanneer deze mensen hiermee zorgvuldig omgaan, nog mogelijkheden zie om met hun te blijven strijden en dat wil ik. Toen ik vastzat, was er ook een arrestant die het waansinnig zwaar had. Op momenten dat het mogelijk was heb ik hem ondersteund. Later bleek dat hij in die tijd verklaard had tegen mij, zonder dat tegen mij te zeggen. Dit knaagt nog steeds.

Over de verklaringen

Van belang is om onderscheid te maken tussen de verklaringen. Nu blijkt dat dat in veel gevallen niet is gebeurd. Er zijn verklaringen van mensen over zich/haarzelf. Die verklaringen duperen alleen de mensen zelf. Zo verwacht ik dat mensen, die verklaard hebben met stenen gegooid te hebben, een zwaarder vonnis krijgen als wanneer ze dat niet verklaard zouden hebben. Er zijn verklaringen die een handvat kunnen zijn of dat zijn voor het gebruik van art 140. Verklaringen die onschuldig lijken, maar dat van wege het bestaan van het absurde artikel niet zijn.

En dan zijn er verklaringen over anderen. Dit ligt waanzinnig moeilijk. Het is heel verleidelijk om me mee te laten slepen in mijn woede hierover. Maar dat wil ik niet. Ook hier is zorgvuldigheid van belang.

Over de mensen die bloed willen zien

Ze maken mij kwaad, althans, verleiden mij daartoe. Er wordt een oordeel geveld over mensen, zonder dat de konfrontatie aangegaan wordt met de "verraders". Ik ben bang dat het finaal uit de klauwen gaat lopen. Door de repressie dreigen we zelf repressief te handelen en legitimeren we deze repressie. Op het proces heb ik verklaard dat ik justitie en de rechters als de grote verliezers beschouw. Die woorden zal ik terug moeten nemen wanneer

we elkaar de koppen in gaan slaan.

Bij zo'n situatie wrijft justitie grijzend in haar handen. En laten we ons dan niet teveel leiden door het repressieve doel van art. 140? Want dat is toch het wezenlijke doel van dit artikel: angst aanjagen, verdeeldheid veroorzaken, een aanval op onze linx-radicaliteit. Wanneer we zelf ook handelen vanuit dit uitgangspunt, dan vraag ik me vertwijfeld af waar we mee bezig zijn.

We moeten er voor zorgen dat er openheid ontstaat over het doorslaan. Daar is iedereen verantwoordelijk voor. Veel mensen die bezweken zijn door de intimidatie en zijn gaan praten, zijn jong en hebben geen ervaring met vastzitten gehad.

Ikzelf voel mij mede verantwoordelijk voor het doorslaan van anderen. Immers nogmaals is gebleken dat ervaringen over het vastzitten en informatie over verhoortechnieken niet vaak genoeg verteld kunnen worden. Toen wij in de kelder zaten te wachten, hadden wij hier mooi de mogelijkheid voor gehad. Stom dat we dat niet gedaan hebben. Daarbij is enige nuance ook op zijn plaats. Zo hebben mensen zich onder druk gevoeld, vanwege fouten, gemaakt tijdens de ontruiming. En zijn mensen door picetadvocaten onder druk gezet. Om nog maar te zwijgen over de intimidatie van de smeris.

Er zijn fouten gemaakt, niet alleen door de mensen die doorgeslagen zijn. Wanneer wij strijden, dan maken wij fouten, dat is onvermijdelijk. Laten we dan ook op een menselijke manier omgaan met die fouten. Want zo komen we tenminste verder. Want ik wil groeien, in aantal en inhoud. Onze ideeën zijn dat waard. Een beweging bestaande uit "superrevolutionairen" wel, wie zal zich daar thuis in voelen? Ik niet. Het laatste woord zal voorlopig nog niet gezicht zijn over het "doorslaan" maar ik hoop zo dat door dit doorslaan niet de boel nog meer doorgeslagen raakt. En vind ik de andere discussies n.a.v. het verzet voor het W.N.C. ook belangrijk. En die dreigen nu mooi onder gesneeuwd te worden.

Strijdbare groet!

Op 16 juli schreven na lange discussie een vrij grote groep ex-arresta's en steungroep*ers het volgende stuk. Dit om eem voorlopige lijn aan te geven over hoe om te gaan met mensen die verklaard hebben.

Over hoe wij om willen gaan met mensen die verklaard hebben.

Van de 139 mensen die 27 mei zijn opgepakt hebben er 33 een verklaring afgelegd. 12 van deze mensen hebben daarbij ook anderen aangewezen. Deze verklaringen zijn het enige materiaal op basis waarvan mensen (nu nog steeds) veroordeeld kunnen gaan worden. Dit maakt nog eens duidelijk hoe stom en gevaarlijk het is verklaringen af te leggen.

Na de vrijlating van een groot gedeelte van de gevangenen is er in de meeste steden over gepraat, hoe met "verklaarders" om te gaan. Veel mensen vonden dat het, het beste was, ondanks woede en teleurstelling, hier voorzichtig in te zijn.

Uiteindelijk hebben we een aantal dingen besloten.

Het is onmogelijk in dit verband (nasleep W.N.C. axie, noot typ.) met mensen samen te werken die over anderen verklaard hebben.

Zij zijn onbetrouwbaar gebleken. We willen met sommigen van hen nog in discussie gaan, maar dit is uitgesteld tot rustiger tijden. We hebben onze energie nu voor andere dingen nodig. Wat betreft de mensen die alleen over zichzelf hebben verklaard: Het is en blijft stom. Hun verklaringen zijn, doordat art. 140 erbij is gesleept, net zo gevaarlijk voor anderen. Factoren als onervarenheid, bajesomstandigheden en onbekendheid met art. 140 maken het in veel gevallen begrijpelijker waarom mensen verklaard hebben. Daarom is besloten met iedereen apart te praten ^{en} op basis daarvan besluiten in hoeverre we nog samen kunnen werken. We vinden het belangrijk hoe mensen zich, al in de bajes of daarna hebben opgesteld, of ze eerlijk zijn en kunnen aangeven wat er met hun gebeurt is.

Wij zijn ons er van bewust ons niet te kunnen onttrekken aan medeverantwoordelijkheid. Wij willen proberen de kans op herhaling van deze ellende zoveel mogelijk te vermijden, o.a. door de ervaringen te beschrijven. Ook is het nodig nog veel meer met elkaar te praten over wat we willen en waarom.

vanwege enig tydigebrek is dit stuk niet in de inleiding vermeld.

Vergelijkingen maken is een vak apart, zeker als het er om gaat hoe met verraad omgegaan wordt.

(Dit stuk van NN 100 is voor alle duidelijkheid een reactie op het stuk wat hieraan vooraf gaat, van NN xxxx (4x)).

Daar een reactie op 't stuk van nn NN 23, mij helaas niet bereikt heeft, vind ik het belangrijk zelf te reageren op ~~een~~ vergelijkende gedachten en ideeën. Ik ga alleen op het eerste deel in daar ik over ~~onvoldoende~~ materiaal beschik om er op te reageren en ik de inzet van de schrijverster deel om een (verdere) shit-situatie te voorkomen wat betreft het reageren op en het omgaan met arrestantentes die verklaringen hebben afgelegd.

Voor een reactie op het tweede deel, ontbreekt mij nog de nodige informatie over hoe mensen hun verdediging los van een gemeenschappelijke verdediging hebben gevoerd, met advocaten die hun en verklaringen afleggende personen verdedigd hebben, alsmede ik een aantal procesverklaringen niet ken. M.a.w. het is mij nog niet volledig duidelijk hoe een aantal mensen zich hebben laten leiden door de op hen uitgeoefende repressie en/of in hoeverre zij dit offensief hebben omgezet in ons voordeel. Is justitie mede op hun bek gegaan door ons of ondanks ons ?

Het grote probleem voor mij is, dat ik niet weet of de schrijverster een gebrek aan kennis heeft over het Mariëburgverraad of dat hij/zij taandertijd deel uitgemaakt heeft van het overgrote deel van "de beweging" dat het verraad van begin af aan in de doofpot heeft willen stoppen. Zoals het stuk nu geschreven is staat de zaak aardig op z'n kop en kan het geen bijdrage leveren aan een vruchtbare discussie, laat staan shit reacties voorkomen.

De eerste vraag is, wat je uitgangspositie is. Ga je uit van een maatschappijanalyse, waarbij je kijkt naar de machtsverhoudingen en de daaruit voortvloeiende onderdrukking, om die machtsverhouding te handhaven of te versterken en vandaaruit als subjeekt te handelen om

die machtsverhouding te bestrijden en de loop van de geschiedenis in eigen hand te nemen.

Of ga je uit van je eigen individuele situatie en de konfrontatie die je opdoet met het repressieapparaat, als je je teweer stelt tegen bv. de ontruiming van je of een ~~aanakpand~~ ~~aanakpand~~.

Als deze laatste benadering de jouwe is, dan is het logies dat nn4x " De grote verhoordruk had voor justitie vrucht afgeworpen" en " Je kan stellen dat de staat de beweging indertijd een flinke psychologische klap heeft weten (en proberen) te geven", Stelt.

Voor mij is dit de wereld op z'n kop, niet de verhoordruk van justitie heeft bij de 8 van Nijmegen of de 139 van Groningen, dat mensen hun mond hebben opengedaan of de smeris aangegeven hebben dat ze met een klein duwtje en wat trucs (die overal op schrift te krijgen zijn) hun mond open zouden doen. Als je het verloop van de verhoren van Nijmegen en Groningen op een rijtje zet, merk je dat een ieder die duidelijk maakte z'n/haar mond te houden, nauwelijks verhoord is.

De mensen zijn ~~zelf~~ er zelf verantwoordelijk voor en niet de aangewende repressie, zeker binnen de hier aangewende methode.

Mensen die samen met anderen politieke acties voeren, en daarna tegenover de smeris of rechtbank verklaringen afleggen, waarbij ze andere personen aanwijzen/ identiviseren, structuren bloot leggen of zich distancieren van activiteiten(zonder die distantiering eerst intern te bespreken), plegen voor mij politiek verraad.

Mensen waar ik/we mee samenwerken hebben geen verantwoording af te leggen tegen over de smeris of de rechtbank,

Als je bv. in de 'luxe' positie zat, als in Hoogeveen, was er ruimte om te praten met mensen, die zich niet sterk genoeg voelden en bij de smeris een eerste verklaring hadden afgelegd.

Er waren na 't eerste verhoor twee mensen die gepraat hadden, nn61 en nn93. Beiden hadden een verklaring afgelegd, over zichzelf. We hebben met allebei gepraat, met de bedoeling duidelijkheid te krijgen, open kaart te spelen en om te kijken hoe we hun konden ondersteunen om overeind te blijven.

NN 61, was er zelf helemaal stuk van, speelde openkaart en was aanspreekbaar, met als gevolg dat hij zich gesterkt voelde en verder niet met een verhoor heeft meegewerkt.

NN 93, Arjen van Dijkhuizen daartegen, zei dat hij alleen z'n naam genoemd had en dat hij verder niets verklaard heeft en was er niet op aanspreekbaar, heeft daarna nog twee keer verklaringen afgelegd en daarbij mensen aangewezen en benoemd. Na de bestudering van zijn verklaringen blijkt dat hij zich reeds tijdens 't eerste verhoor van de aktie, hoe die verliep, heeft gedistantieerd (blad 4, dd. 28-5-90). Deze kennis moet voor een ieder toegankelijk zijn om verraad binnen z'n kontekst te kunnen bespreken. Hoe hier mee andere HvB's is omgegaan zal ik graag vernemen.

Bij de konstatering van nn4x: " Je kan stellen dat de staat de beweging indertijd een flinke psychologische klap heeft weten toe te brengen, en dat de sien naar haarzelf toe hier nauwelijks een antwoord op heeft weten (- en proberen) te vinden", wordt de wereld wederom op z'n/haar kop gezet. Het probleem ligt ook hier, en in nog sterkere mate, bij de toenmalige 'beweging'.

" Het weinige dat hierover (de verhoren) naar buiten kwam, leidde in eerste instantie nauwelijks tot reacties of kritiek. Wel stond de halve beweging op haar kop over het toepassen van art. 140. Hoe de arrestanten met 'hun zaak' omgingen werd schijnbaar niet gezien als probleem van de hāle sien, maar voornamelijk als probleem van henzelf en hun steungroepje."

Dit klopt niet. Er werd wel degelijk en duidelijk op gereageerd.

Vanuit de steungroep van Nijmegen, Bluf, Amok en vrijwel alle bladen en personen, die betrekken waren bij de organisatie van het kongres ' Uitval na de inval ' werd besloten: hier mag niet over gepraat worden en over verraad en hoe hiermee om te gaan als beweging mag op 'ons' kongres niet gepraat worden. Het moest en zou met alle wereld in de doofpot.

Een van de eerste geluiden over de lange verhoren bij de 8 van Nijmegen kwam op tafel bij de eerste voorbereidings vergadering van het 'kongres, uitval na de inval', na een inval van de smeris bij de toenmalige Knipselkrant in Groningen. Toen is ermeteen door mensen uit Groningen aan de mensen van de steungroep uit Nijmegen gevraagd of de mensen verklaringen hadden afgelegd, omdat anders normaal gesproken de verheren niet zolang geduurd zouden hebben. En dat het belangrijk was dat hetgeen eventueel verklaard was te openbaren, opdat er met eventueel afgelegde verklaringen over andere personen en distancieringen bekeken kon worden of er sprake was van verraad en wat de 'beweging' er mee moest doen. Op de volgende vergadering wist de steungroep uit Nijmegen te melden, dat er niets over verklaard zou worden of geopenbaard en dat we er ons niet mee mochten bemoeien, dat het een zaak van hun was. Of dat een besluit van de 8 of de steungroep was is me nooit duidelijk geworden, maar dat was voor het uiteindelijke verloop ook niet het meest relevante. Hooguit pijnlijk voor de 8, als dat buiten hen om besloten is. Toen later duidelijk was dat er verraad gepleegd was, hebben we voorgesteld om deze zaak en verraad in breder verband op het kongres 'uitval na de inval' te bediskussieren.

Toen werd er echter een vrijwel unaniem front gevormd met de steungroep uit Nijmegen. Er mocht niet over gesproken of gepubliceerd worden. Waardoor verraad en metname het toedekken van verraad een

geaksepteerd en geïnstitutionaliseerd onderdeel van de 'beweging' werd.

Het was niet de staat die de beweging een klap toebracht had, maar de 'beweging' zelf. Daarmee werd het verraad en 't toedekken van verraad een zaak van de gehele 'beweging' en niet slechts een zaak van de 8 uit Nijmegen(alleen zijn de 8 er wel verantwoordelijk voor , dat ze de verhoren niet geopenbaard hebben). Deze gevoerde politiek is dan ook de verklaring, waarom er zo'n paniek uitbrak toen de brochure " parels voor de zwijnen" van het PVK verscheen.

WN4x stelt: " Ik wil de mensen die zo uitgebreid verklaard hebben niet op voorhand op geen enkele manier veroordelen. Ik kan ze niet kwalijk nemen als ze compleet tegen de muur zijn opgegaan en daardoor onder de verhoordruk ~~ziken~~ vanalles hebben verklaard."

Op 20 juni heb ik jullie geschreven, dat wat betreft een gemeenschappelijke verdediging (en inmiddels ook solidariteit en toekomstige strijd op voorhand) ik een aantal mensen of mezelf uitsloot. Het betrof 16/31/36/41/44/56/81/83/93, die belastende verklaringen over anderen en mij afgelegd hebben en tovens 'structuren' blootgelegd hebben en ditantierungen hebben afgelegd.

Voor mij zijn dit politiek gezien verraders .

~~Dit staat voor mij neg~~ steeds en ik vind dat die verklaringen geopenbaard moeten worden en niet slechts het privilege van enkelen en de smeris zijn.

Tot nu toe heb ik alleen een bevestigende reactie van de toenmalige vrouwen uit Winschoten gehad, over uitsluiting van de sprekende minderheid. Hoe willen jullie hiermee verder omgaan?

WN 100

15-7-90

Vanavond krijg ik te horen dat deze tekst onderweg is blijven steken, helaas. En tevens heb ik gisteren pas de mij toegezegde reactie, die ik aan het begin van mijn reactie heb aangeduid, via een aantal omzwervingen ontvangen. Helaas kom ik ernstig aantoe op deze reactie vanavond nog in mijn hierbeven staande tekst te verwerken, daarom zal ik een passage uit die tekst als toevoeging op de mijne jullie niet onthouden, omdat het mijn verhaal aanscherpt en een verduidelijkende bijdrage is aan een eventueel vruchtbare discussie.

"..... Minstens zo opmerkelijk is echter de gedachtenkronkel even later wanneer de mensen die belastende verklaringen hebben afgelegd, toch weer de hand bovend het hoofd ~~maxten~~ gehouden wordt: 'tegen de muur op gaan, onder de verhoordruk' etc. De kritiek van de PVK wordt als juist gewaardeerd, de eruit voortvloeiende consequenties duidelijk niet. Vlees nog vis, zo zijn we nog verder van huis. Van ervaringen en fouten uit het verleden wordt dus niet geleerd, kan eek niet vlgs. een volgende brief want dan zou het open karakter van de beweging worden ondermijnd, en dat willen we toch niet!

De spijker op de kop. Verraad en wijze van organisatie blijken alles met elkaar te maken te hebben. Wil je verraad voorkomen, zul je een interne discipline moeten instellen wat inderdaad het open karakter van de beweging geweld aandoet. En uiteindelijk was dat ook het punt waar de kritiek van de PVK zich op concentreerde; het ging niet alleen om ' wat te doen met verraders' het ging over ' wat te doen met een beweging die verraad niet alleen tolereert maar door haar (gebrek aan) organisatie een voedingsbodem creëert voor verraad, door het ontbreken van factoren als verbindlichkeit en werkelijke kollektiviteit. ...."

Hongerstaking in Winschoten.

Voorafgaand; ruim 23 uur per dag in de cel is waanzin, we hebben daar herhaaldelijk over geklaagd, we willen dat de deuren regelmatig open staan, we willen langer luchten. Vriendelijk of onvriendelijk, we zullen nu iets moeten doen.

Zaterdag 16 juni.

's Middags tijdens het luchten konstateren we opnieuw dat de situatie werkelijk onhoudbaar is. Met her en der gevonden stukjes hout, een glas en een theelepeltje gaven we een prachtig slagwerkkonsert. De bovennerdieping dee natuurlijk mee. Als de bewakers zeggen dat we naar binnen moeten, trommelen we door, één van ons zegt dat we de hoofdbewaker willen spreken, eerder gaan we niet mee. Nog één keer: "naar binnen", nee dus. Ze verdwijnen, komen even later terug met de hoofdbewaker en nog twee bewakers. "Naar binnen!" brulden ze. Wij: "Nee, we willen eerst praten, we hebben een verzoek." "Jullie hebben niets te verzoeken, naar binnen." Wij hebben ondertussen onze stokken e.d. op een hoop gegooid om geen agressieve indruk te maken. Eén van de bewakers doet een uitval, grijpt één van ons bij de armen, krijgt assistentie van andere beulen, ze trekken hevig, maar wij trekken terug, het lukt ze duidelijk niet. Nog een vrouw tegen de grond gekwakt. Ze besluiten assistentie van buitenaf op te roepen. Wij wachten nog steeds op ons gesprek overigens.

Anderhalf uur later komen enkele kleerkasten de luchtplaats op, identiteit onbekend, volgens ons geen smeris, ze zien er eerder uit als bazen van kroegen die door fasco's gefrekwenteerd worden. We staan dan (zitten eigenlijk) tegenover 7 bewakers en 2 kasten. Eén voor één worden we naar binnen gesleept. Als we in de gang zijn komen dan platte petten eraan, wat jammer, ze zijn te laat. Verzetten is zinloos, we hebben nu geen behoefte aan een matpartij die we sowiso verliezen. In onze cellen teruggekeerd beginnen we een beetje lawaai te maken, zoals we zo vaak doen. Dan horen we van boven dat ze vanavond geen recreatie hebben op grond van "het gebeurde". We maken wat meer lawaai, ze staan goddomme voor niets, de zwijnen, natuurlijk hopen ze dat de vrouwen boven nu van ons balen, dat zijn ze immers gewend in hun normale werk (enkelen komen uit Veenhuizen). Na drie weken hebben

ze nog niet door (hoe kan het ook als je zo gekonditioneerd bent) dat hun verdeel-en-heers-spelletje bij ons niet werkt, integendeel, het keert zich enkel tegen hun. Boven wordt ontieligelijk gegild, een vrouw die verbaal protesteerd tegen het recreatieverbod wordt de cel uitgesleurd, de trap afgekwakt en naar de isocel gebracht. Later horen we dat ze zich heeft moeten uitkleden in de aanwezigheid van mannelijke bewakers. Toen ze zich daartegen verzette, werd geschreeuwd dat ze op moest schieten "anders doen wij het wel". Het lawaai neemt nu gigantjes toe, we zijn ver buiten de bajes te horen. Tijdsbesef had ik niet meer, ik denk dat het uren duurde. Maar ze hebben er iets op bedacht, boven klinkt wat gestommel, deuren gaan open en dicht, er wordt wat geschoven en er wordt een vrouw naar beneden gehaald en in een lege cel gekwakt. Haar cel wordt blijkbaar leeggehaald, even later moet ze weer naar boven en de volgende vrouw komt tijdelijk naar beneden. Door een spleet in het deurraampje kunnen we zien wat ze doen. Ik lach me werkelijk slap, het is zo'n waanzinnig gezicht, het vangnet tussen de begane grond en de verdieping ligt vol tafels, stoelen, prullemanden, etc. Ze halen werkelijk alles weg, de bedden, glazen, kleren, boeken, schrijfbeno-digheden, shag, post, kaarten worden van de muur afgerukt (en half verscheurd natuurlijk, over vernielen gesproken) tekeningen en andere dingen die de cel wat opfleuren, toiletspullen, je kunt het zo gek niet bedenken, alles gaat eruit op de matras met deken en de po na. De cel wordt daarna nog geïnspekteerd op verstopte spullen, juist ja, de gordijnen, daar kun je een hele boel shag in kwijt, bij sommigen wordt er zo agressief gerukt dat de rails mee naar beneden komen.... Ze hebben haast want om 9 uur begint een voetbalwedstrijd. Voor we weer ons nu erg lege celletje in mogen, worden we gefouilleerd en ook de schoenen moeten uit. Beneden zegt een vrouw als haar cel aan de beurt is dat ze dit niet kunnen maken, dat dit onmenselijk is, "op rapport, op rapport!" krijsen ze, en ook zij wordt naar de isocel (ze hebben er maar twee) gesleurd. Als ze alle cellen gehad hebben wordt er ook nog gezegd dat, als we de po's weer gebruiken om lawaai te maken, die ook de cel uitgaan (so what, dan pis ik op m'n matras, schuimrubber absorbeert uitstekend). Inmiddels is ook de radio uitgeschakeld en op het

celbellen wordt niet gereageerd, later schakelen ze die ook uit. Aan minstens één vrouw worden haar medicijnen geweigerd.

Natuurlijk denken ze dat ze weer een oorlog gewonnen hebben, wederom vergissen ze zich lelijk, wij laten ons niet intimideren door hun sankties, we worden allee nmaarder sterker en vastbeslotener!

Zondag 17 juni is de radio nog steeds uit, er mag niet getelefoneerd worden; de hele dag wordt individueel (willekeurig) of in groepjes van twee gelucht. Ook de luchtruimte is gereduceerd tot enkele vierkante meters, we mogen ons niet in de buurt van het cellenblok begeven en roepen is verboden (de zondagsrust dient gerespekteerd te worden, nietwaar?) Ook zijn de celbellen regelmatig uitgeschakeld. Douchen gaat nu ook individueel ("normaal" twee tegelijk)

en de deur gaat op slot. Op de toiletten mag slechts één vrouw per keer, "normaal" zijn dat twee. 's Middags krijgen we een papier met daarop de omschrijving van de disciplinaire maatregelen en een klachtenformulier van de kommissie van toezicht. Invullen is wat moeilijk zonder pen, dus die wordt door een bewaker gebracht. De maatregelen zijn getroffen op grond van het huishoudelijk reglement voor het HvB, par. 10, art. 76. De in de tekst genoemde aanleiding(en) zijn leugens, de volgorde opzetelijk omgedraaid. Zo zou de directeur besloten hebben het luchten niet meer etagegewijs te laten verlopen als gevolg van een zitdemo gehouden door een negental dames.

Leugen 1: we hielden geen zitdemo, we verzochten om een gesprek met de hoofdbewaker over onze hechtenisomstandigheden. Verder zou de rekreatiemogelijkheid ons zijn ontnomen n.a.v. de lawaaidemo.

Leugen 2: De lawaaidemo werd begonnen toen boven al was medegedeeld dat de rekreatie niet doorging.

De celinventaris wordt, ter bescherming van Rijkseigendommen, beperkt tot een matras met toebehoren en een nachtspiegel. Voor zover ons bekend, zijn onze persoonlijke eigendommen geen rijkseigendommen. Vanwaar dan deze ordinaire diefstal? En what about

het geweld tegen minstens twee vrouwen die naar de isocel zijn gesleept, het seksuele geweld tegen minstens één vrouw die zich moest uitkleden? Hierover natuurlijk geen notitie van opperzwaaij, directeur E.L. de Ruiter. Zondagavond krijgen vele (alle?) vrouwen shag en boeken terug, ook de radio gaat weer aan. Maandagochtend worden vuilniszakken met persoonlijke eigendommen teruggebracht. Er ontbreken hier en daar dingen, brieven zijn gescheurd etc. Luchten net zoals zondag (jammer dat het niet hagelt). Het telefoonverbod is opgeheven. (zondag nog wel lawaai gemaakt, we hebben onze vuisten nog!)

We hebben zaterdagavond besloten om ons laatste middel in te zetten; vanaf zondag 17 juni zijn we in hongerstaking tot onze legitieme eisen zijn ingewilligd. Onze eisen zijn:

- Opheffing van alle beperkende maatregelen (luchten, rekreatie)
- Stopzetting willekeurige sankties (isocel, uitkleden, geweld, e.d.)
- Uitbreiding luchten tot minimaal één uur
- Cellen open gedurende de middaguren
- Gelegenheid tot gezamenlijke procesvoorbereiding.

ALLE NN-VROUWEN IN "NOORDERSCHANS", WINSCHOTEN

(Het gaat uitstekend met ons, advo's zijn inmiddels op de hoogte en ook de steungroep. Heel veel liefs van allen)

NO PASARAN!!!
THEY'VE STRUCK A ROCK

VERKLARING ZWOLLE

Zwolle, 20-06-90

Vandaag sluit ik me aan bij de hongerstaking van de 19 vrouwen in het HvB te Winschoten. Wij, de 126 WNC gevangenen, staan als politieke gevangenen bloot aan vele beperkingen, zoals 23 uur opgesloten in onze cel en in het geval van NN125 en mij, 23 1/2 uur opgesloten en eenzaam luchten. Verder mag ik i.t.t. de andere WNC-gevangenen, niet met meerdere WNC-gevangenen in een (1) huis van-bewaring zitten.

Tevens wordt het ons onmogelijk gemaakt ons gezamenlijk voor te bereiden op het proces wat van 3 t/m 6 juni tegen ons gevoerd wordt, waar gepoogd wordt ons te kriminaliseren middels art. 140.

We zitten verspreid over 11 HvB's. Om middels seksuele, fysieke en psychische intimidatie, afzondering en isolatie te proberen ons te wreken en ons van onze identiteit beroven.

Een behandelingswijze die niet op zich staat in ons geval. De politiek van verspreiding en isolatie, de vernietiging van politieke gevangenen, is een politiek van de gezamenlijke west-europese landen, die door de TREV1-groep en door de militaire raad van de NATO ontworpen is.

Een vernietigings- en onderdrukingsmethode, die zich in de eerste instantie richt tegen politieke gevangenen, die zich op verschillende wijze en op verschillende politieke niveaus in west-europa verzetten tegen het imperialistische gedomineerde economiesysteem, dat op wereldschaal middels racisme (liquidatie van het asielrecht m.b.t. onder andere het gisteren ondertekende akkoord van Schengen), sexismen, uitbuiting, werkeloosheid, gen- en biotechnologie, wapenproductie en de vernietiging van de aarde, dat haar macht wil handhaven en uitbreiden.

Op dit moment zijn de kameraden (m/v) uit de GRAPO en PCE(r) reeds bijna een half jaar in hongerstaking voor een hernieuwde samenvoeging en de garantie voor een minimaal menswaardig bestaan in de bajes van Spanje.

Diep geschokt en met ontzetting heb ik kennis genomen van de moord, middels isolatiefolter en dwangvoeding, op kameraad Jose Manuel Sevillano Martin uit de GRAPO.

Op dit moment zweven andere kameraden (m/v) uit GRAPO en PCE(r) op de rand van de dood, terwijl de PSOE-regering volhoudt in haar moord en vernietigingspraktijken, zonder in te gaan op de legitieme eisen van de

politieke gevangenen voor een menswaardig bestaan, in de bajes. Ondanks dat ik me er volledig van bewust ben dat de scherpste van onze behandeling in geen verhouding staat tot de folter waaraan de spaanse politieke gevangenen kameraden (m/v) uit de GRAPO en de PCE(r) (hier ontbreekt een woord), staan we als politieke gevangenen uiteindelijk bloot aan het zelfde onderdrukkings- en vernietigings-systeem.

Middels mijn hongerstaking verklaar ik mij solidair met de eisen van de politieke gevangenen uit de GRAPO en de PCE(r) voor samenvoeging en een menswaardig bestaan in de bajes.

Ik eis: - Samenvoeging WNC-gevangenen
- Stopzetting seksueel, fysiek en psychisch geweld tegen de WNC-gevangenen.
- De mogelijkheid om te komen tot een gemeenschappelijke voorbereiding van het tegen ons gevoerde proces.

PROCES

Vandaag wordt uitspraak gedaan in de "rechtzaak" tegen de 137 mensen die bij de ontruiming van het WNC zijn gearresteerd. Om duidelijk te maken dat de rellen voor de ontruiming niet zomaar een uiting van zinloos vandalisme waren, maar politiek verzet tegen de steeds verder oprukkende stadsvernieling, hebben wij vandaag het in aanbouw zijnde prefectenhof op het Martinikerkhof bezet. Dit omdat het prefectenhof een duidelijk v.b. is van stadsvernieling en het anti-kraakbeleid hier in Groningen

Op deze plek stond het oude Politiebureau (OPB). Het pand werd gekraakt voor bewoning in mei 1981 en ontruimd op 4 december 1986 voor iets moois, duurs maar voor iets vaags want echte bouwplannen waren er toen niet. Het OPB werd ontruimd op een nep bouwplan. Het gekraakte OPB paste niet in het plaatje van de metropool van het Noorden. Een stad waarin alles voor en door een kleine elite van beleggers, grote bedrijven en speculanten gebouwd wordt, ten koste van velen die slecht bij kas zitten. Een stad waarin dingen als inspraak tot een farce gemaakt worden, waarin de weinigen met poep het voor het zeggen hebben. Alles wordt opgeofferd aan de grootsheidswaan van de PVDA.

Ons verzet tegen o.a. stadsvernieling, voor een zelfbepaald leven vrij van onderdrukking van vrouwen door mannen, zwarten door witten en armen door rijken. Onze ideeën zijn te bedreigend voor deze (kapitalistische) maatschappij die gebaseerd is op deze vormen van onderdrukking. Het wordt dan ook niet getolereerd als die ideeën zich manifesteren (zoals o.a. in het WNC). Vooral als getracht wordt de Groningse bevolking duidelijk te maken dat ook zij slachtoffers zijn.

HET WAS OORLOG???

IS HET OIT VREDE GEWEESD?!

ALLE ARESTENTEN VRIJ! STOP ART. 140!

op dit moment vindt er in de arrondissementsrechtbankgebouw het grootste proces van na de oorlog plaats.

136 mensen staan terecht vanwege hun verzet tegen cityvorming, verzet tegen de ontruiming van het WNC.

Dit proces komt niet zomaar uit de lucht vallen. Het is het laatste onderdeel van de hetze die al jaren tegen de mensen van het WNC gevoerd wordt. De autoriteiten hier hebben nooit een gelegenheid voorbij laten gaan om het WNC en haar bewoners/gebruikers te kriminaliseren en te depolitiseren.

(Staatsen : Lang voordat de ontruiming er aan kwam, staken burgemeester Staatsen, justitie en politie in Groningen de koppen bijelkaar.) Er werden afspraken gemaakt. Bij de operatie WNC zou de politie zoveel mogelijk activisten arresteren. Justitie zou de mensen zo snel mogelijk voor de rechter brengen, "lik op stuk" geven. Cellen zouden worden vrijgehouden, hulpdiensten in paraatheid gebracht. De zelden toegepaste noodverordening op basis van art. 220 gemeentewet, die de burgemeester vergaande bevoegdheden geeft om verstoringen van de openbare orde tegen te gaan, werd gereed gemaakt.

De mensen die terecht staan worden aangeklaagd met de artikelen 140, 141 (openbare geweldpleging in vereniging) en 162 (versperring van de openbare weg). Artikel 140 is een artikel wat voor deze gelegenheid weer eens uit de kast getrokken wordt. Dit artikel houdt in dat er een criminele organisatie gekonstrueerd wordt. Na de ontruiming van de Marienburcht in Nijmegen werden al eerder mensen van hun bed gelicht en gevangen gezet, en door het hof in Arnhem ook veroordeeld. Ook toen had justitie problemen met het opsporen van mensen die een strafbaar feit hadden begaan. Daar hebben ze toen willekeurig mensen aangewezen als zijnde de organisatoren van de ontruiming. Nu echter

wordt iedereen die uit het pand is gekomen gezien als lid van de criminele organisatie. Maar ook mensen die de gevangenen verzorgen worden in de processtukken gezien als lid van de organisatie. Daar waar mensen gezamenlijk in verzet komen tegen een machtssysteem wat hun de mogelijkheid ontnaemt een zelfbepaald leven te leiden worden dergelijke artikelen gebruikt. Het zelfde gebeurd al jaren in Duitsland met art. 129a, en Portugal mocht alleen dan tot de EEG toetreden als ze ook een dergelijk artikel in hun wet opnamen.

Ondanks de pogingen van justitie en politici om ook ons, sympathisanten, te kriminaliseren, laten we ons er niet van weerhouden hierop straat aanwezig te zijn. Voor ons is het belangrijker om op deze manier uitdrukking te geven aan onze solidariteit met de nog steeds gevangen gehouden mensen. We kunnen af en toe een glimp van ze opvangen en groeten overbrengen.

Wij hoeven dit proces niet binnen bij te wonen. Dat is sowieso een schijnvertoning, bezoekers van het proces mogen het alleen op videoschermen in een ander zaaltje bijwonen en moeten zich van tevoren aanmelden en zich laten fouilleren. Wat er op deze manier van een openbaar proces overblijft, dat vragen wij ons af. Het lijkt meer op een verdergaande poging de kriminalisering voort te zetten.

Het is duidelijk dat dit een politiek proces is. Een veroordeling zal er dan ook dan ook een(1) van onze ideeën zijn. Dit is geen verassing en daar zullen wij niet om treuren, wel zal er getreurd worden wanneer er door een veroordeling mensen van elkaar gescheiden worden. Maar het feit dat er mensen in de bajus zitten zal onze ideeën voeden. De wetenschap dat buiten de bajus mensen op ze wachten zal hun kracht geven en de ideeën levend houden.

SOLIDARITEIT IS ONS WAPEN

Mensenlief

Er is een afspraak gemaakt om Zat. 25 augustus met een aantal mensen by elkaar te komen om te kyken hoe we het september-weekend verder vorm te kunnen geven. Wat Groningen betreft komt hier nog een puntje by.

Er zyn op 18 juli in Groningen afspraken gemaakt over de wyze waarop wy met arrestantenes die verklaard hebben om willen gaan. o.a. Is gezegd dat wat meespeelt is wat en waarover mensen hebben verklaard, (te denken valt hierby o.a. aan over anderen verklaren, over art. 140 verklaren, maar ook, waar wy het nog niet of nauwlyks over hebben gehad, het zich distancieren van de gehele axie). Wat natuurlyk meespeelt is hoe mensen zelf hebben gereageerd op hun verklaringen (of ze op de hoogte waren van afspraken, of ze er open over hebben willen praten, enz.)

In Groningen is per individu bekeken hoe omstandigheden en reakties van verklaardersters waren. Aan de hand hiervan is besloten om al dan niet samen te werken met mensen v.w.b. de nasleep van het W.N.C.-gebeuren, Los hiervan blyft in Groningen gesproken worden met de verklaardersters om zodoende duidelykheid te kunnen krygen over het hoe, wat en waarom van verklaringen. Zolang deze duidelykheid er nog niet is hebben we besloten deze mensen niet mee te laten draaien in gezamelyke aktiviteiten die samenhangen met de nasleep van het W.N.C.-gebeuren, (b.v. gezamelyke procesvoorbereiding, maar ook het diskussieweekend).

Deze houding t.o.v. verklaardersters is gezamelyk besproken op Zondag 18 juli j.l. Er zyn ons echter een aantal gebeurtenissen, omstandigheden ter ore gekomen waarin van deze lyn wordt afgeweken. En we vragen ons dan ook af hoe hier in andere steden mee wordt omgegaan.

Ook hierover willen we het de 25ste augustus hebben (met evt. de mogelykheid om een afspraak te maken om hierover later, met een grotere groep, uitgebreider te kunnen praten).

Ons voorstel is dat steden per individuele verklaarder een (korte) toelichting geven over hoe zy met hem of haar zyn omgegaan

groetjes oet gr.

AANTEKENINGEN.....